

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Naši Nemci

Da Nemci niso skromni, je znana stvar. Vajeni so in stoletja vladati narodom od Baltika do Adrije, ki so po zgodovinski usodi morali sprejeti njihov jarem, so se prevzeli preko vsake mere in utrdili v prepričanju, da jim je namenjeno vladarstvo nad vsem svetom sploh.

Ta njihova vera v politično in kulturno poslanstvo germanskega plemena se je tako globoko zasadila v njihovo dušo, da je ni mogel oslabiti niti strašni udarec minule vojne. Ta narodna samozavest bi bila največjega občudovanja vredna, ako ne bi bila že davno brez vsake pametne podlage. Zakaj že pred vojno realna dejstva niso več odgovarjala težnjam in domišljijam nemškega naroda niti njegovim resničnim zmognostim. Narodi, ki so jih bili Germani skoro že popolnoma sebi prililičali ali pa jih privlekli v območje svojega političnega in kulturnega vpliva, so se prerodili in se zavedli svoje prvine biti ter odkrili svojo bogato naravo. Le še sirova sila jih je vezala na osvajaško raso, ki je dosegla vrhunec svoje politične moči, ko je bilo v verzajski palači izklicano novo nemško cesarstvo, potem pa začela naglo propadati. Sijaj vladavine Viljema II. je bil že do dna gnil in izid svetovne vojne samo naraven rezultat in konec tega dogajanja oziroma razhajanja. Tudi kulturno so narodi, ki jim je nemstvo vladalo ali jim vladati hotelo, bili že davno prehiteli Germanijo, ki je svojo vlogo kot prevladajoč narod v Evropi v vsakem oziru odigrala.

Nemška narava pa tega še danes ne razume, daš povojni nemški nacionalizem, ki ga vodi hitlerjevski pokret, prav za prav meri na obnovo nemškega naroda v biološkem in kulturnem oziru, na to, da bi se zavedel svojih napak, svojega prekomernega in pretiranega ocenjevanja samega sebe in da bi se vrnil v preprostost, odkritost, poštenost in moralno zdravje, ki je bilo globoko razjedeno od židovskega materializma. Vsaj tako je ta pokret zamišljen. Toda skozi vekove v germansko dušo zajedena nadutost, ki ji ne da preboleti poraza pred šestnajstimi leti drugače, kakor da se tolaži in še bolj razpihuje od želje po masčevanju in zopetnem vstajenju prejšnje čisto materialne časti, slave in bogatstva, ne pusti do prodora sil, ki bi morale in mogle bogato nadarjeni nemški narod v resnici duhovno preroditi.

Ta stara, bolna in materialistična miselnost prevladuje posebno v deželah, kjer so Nemci iz gospodujočega naroda čez noč postali državljani drugorodne države, v kateri se morajo pokoravati onim, katere so prej smatrali za svoje sužnje. Zelo težko se Nemec vmišlji in včeti ter prilagodi vlogi, v kateri je podrejen drugemu, in če se, je ta prilagoditev neodkritosrečna, zakaj še dolge preizkušnje in razočaranja ter le popolna, odkrita in korenita preobrazba in izpreobrnitev bo potrebna, preden se bo nemški človek privadil temu, da ni več, nego so drugi, in da sme in mora biti njim enakopraven, nikakor pa nima pravice, da bi užival povsod privilegiran položaj nad vsemi drugimi.

Le pogledimo nemški življenj v naši državi! Nikjer na svetu kakor samo v Jugoslaviji Nemci kot narodna manjšina ne uživajo toliko svojih naravnih narodnih pravic kakor med nami. Imajo 39 šolskih vrtec, 620 osnovnih šol in oddelkov, 188 višjih osnovnih šol, učiteljske in strokovne šole; njihovih zasebnih narodnih kulturnih delavnic pa niso sploh postavljene nobene meje in ovire, da ne govorimo o njihovem udeleževanju na gospodarskem polju, kjer so nam v mnogih ozirih še danes gospodari! In kljub temu niso zadovoljni in njihov »Sewäbischer Kulturbund« neprestano napolnjuje nemško časopisje s tožbami in pritožbami, kako slabo se Nemcem v Jugoslaviji godi. V isti meri velja to za našo kočevsko manjšino, daš se njene naravne narodne pravice vprav za najnečnejšo rahločutnostjo, da ne rečemo naravnost s pijeteto spoštujemo. Najbolj pa se mora človeku zameriti nemškutarski element v blivšem spodnjem Štajerju, ki si ga Nemci še danes lastijo kot svoj pravi in pristni ter domorodni »Kulturgebiet«. Tega smo seveda po velikem delu sami krivi, ker smo v tem oziru vse preveč dobri in širokega srca, v mnogih slučajih pa ne samo brezbržni in malomarni, ampak naravnost suženjsko sami sebe kot manjvredne občutimo, tako da ne dajemo nemški nadutosti zadostnega odpora, kjer se kopiri preko vsake mere. Pa tudi v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu se nemškutari tako, da je človeka sram in da čuti, kakor da se nahaja v nemškem miljeju. Zato ni čudno, če se je nacistični pokret od naših nemškutarjev in Nemcev razumel tako, da se ima vpliv »tretjega rajha« zopet razširiti in še intenzivneje uveljavljati na poti, po kateri je nameraval Viljem peljati svoje legije za osvojitve sveta. Zdaj pa naj kdo pomisli, kako se godi slovenskemu življenju na Koroskem, kjer je slovenski jezik v zakonito priznanih osnovnih šolah že skoro popolnoma izginil, pa se bomo morebiti vendarle zavedli, da ima vsaka stvar svoje meje in naša potrpežljivost napram ostankom germanske ošabnosti in agresivnosti tudi!

To seveda ne velja za poštenega nemškega kmeta in delavca, ki naj na naši zemlji, kjer se že dolgo nahaja in po svoji pridnosti ustvarja gospodarske in kulturne vrednote, ki so naši državi v prid, živi v popolni narodnokulturni svobodi kot enakopraven državljani ter dalje razvija svoje bogate zmognosti. Mišljena je le gotova plast nemške in nemškutarske inteligence, ki je vsa prepajena nacizma in dela zanj propagando čisto v smislu predvojnega velenemstva, in ki se je polastila monopolnega vodstva naših nemških sodržavljanov. Če se kažejo v zadnjem času znamenja, da je nemško ljud-

Najnovejši dogodek na mednarodnem poprišču:

Italija se pripravlja na novo ekspedicijo v Afriki

Rim, 13. sept. Tg. Medtem ko so v Ženevi zbrani diplomati vsega sveta in se tam živahno diskutira vprašanje, kako naj bi se Rusija povabila, da vstopi v Zvezo narodov, ne da bi se bil glede tega dosegel do danes kakšen rezultat, se je v Rimu izvršil dogodek, ki je odvrnil pozornost svetovne diplomacije od ruskega vprašanja, ki bo kljub vsem težkočam itak rešeno v smislu, kakor ga želi Francija, na čisto drugo polje. V Rimu so namreč bili vsi generali italijanske armade sprejeti od Mussolinija, ki je imel nanje zelo važen nagovor, kateremu je sledilo dolgo posvetovanje. O vsebini tega posvetovanja, o katerem fašistično časopisje popolnoma molči, so proniknile v javnost naajsenzacionalnejše govorice, ki utegnejo sloneti na dejstvih, o katerih bomo tu poročali.

Generali na reportu pri Mussoliniju

Report se je vršil 11. septembra ob 11. V palači Venezia so se javili vsi poveljniki italijanskih divizij, katere je predstavil duceju podtajnik za vojsko. Oficialno poročilo pravi, da je temu zboru prisostvoval tudi prestolonaslednik Humbert, kar je tem bolj pomenljivo, ker princesa Marija vsak čas pričakuje v Napolju poroda. Navzoč je bil tudi maršal Italije Badoglio, ki je, kakor znano, šef generalnega štaba. Kakor pravi uradno poročilo, je duce najprej pohvalil generale zaradi povojnega rezultata pravkar zaključenih vojaških vaj, potem pa jim razložil, zakaj jih je poklical na report, ki je v sedanjih razmerah zelo važen. Nato je Mussolini generalom predložil banket v Letalskem domu, ki mu je prisostvoval tudi šef generalnega štaba fašistične milice.

Temu uradnemu poročilu je v časopisih dodan napoluraden komentar, v katerem je rečeno, da je ta report pomenil nujno potrebni stik med šefom vlade in voditeljem fašizma ter armado. Mussolini je hotel pohvaliti velik napredek, ki ga je storila italijanska armada v zadnjih letih, in povdariti, kakor je to že povdaril napram častnikom, zbranim ob zaključku vojaških vaj v toskanskih hribih, da je militarizem element moči, civilizacije in napredka. Obenem pa je generalom predložil, da sedanjí mednarodni položaj nujno zahteva, da je ar-

mada dobro pripravljena in da morajo generali zastaviti vse svoje sile za njeno nadaljnjo še večjo izpolnitev.

Glavna vsebina razgovora: Pohod v Abesinijo

Kakor pa pravijo zanesljivi diplomatski viri iz Pariza in Londona, se je Mussolini razgovarjal z generali italijanske vojske o vprašanju Abesinije. Mussolini je sporočil generalom — kar itak že vedo — da ni izključeno, da bo morala italijanska armada že v kratkem pokazati vrline, ki jih je pokazala na zadnjih vojaških vajah, v še večji meri na pravem bojnem torišču, ki bo po vsej priliki v Abesiniji. Čuje se namreč, da se Abesinija v sedanjem času čedalje bolj močno oborožuje. Italija je že v zadnjem mesecu poslala ojačenja v vse italijanske kolonije, in to predvsem v Eritrejo in na Somali, ki sta ob robu Abesinije. Ob tej priliki so nastale tako v Rimu kakor v drugih prestolnicah velesil govorice, da Italija namerava napraviti vpad v Abesinijo, podobno, kakor je Japonska vpadla v Mandžurijo. Mussolini te govorice sicer zanikuje, resnica pa je precej drugačna, namreč ta, da sta

Francija in Anglija že privolili v okupacijo Negušove države

Francija je namreč, podobno kakor Rusija, tudi Italijo pritegnila v območje svojega političnega vpliva ter jo pridobila za svoj politični načrt v Evropi. Kot protiuslugo za to je Francija s pristankom Anglije privolila v izpremembo pogodbe, s katero so Italija, Francija in Anglija garantirale neodvisnost abesinskega kraljestva, v katerem je dozdaj prevladoval vpliv Francije, ki ima po svoji banki v Adis Abebi v rokah vse finance te dežele. Ze dolgo časa je bilo znano, da bo Abesinija v primeru sporazuma med Italijo in Francijo prva žrtev na oltarju sprave. Zaradi tega je Japonska, ki zelo želi oslabil položaj tako Anglije kakor Francije in Italije v Afriki, ki trdi desni bok pomorske zveze

Italijanski prestolonaslednik Humbert, ki bo generalissimus italijanske vojske

Anglije in Francije s Tihim Oceanom, začela oboroževati abesinsko armado, ki se zadnja leta vešha po navodilih japonskega generalnega štaba. Zato je razumljivo, da zdaj Italija hiti, da napravi iz Abesinije »sfero svojega političnega in gospodarskega vpliva«, preden bi mogla Abesinija dati učinkovit protidop.

Generali armade so bili naslednjega dne, 12. t. m. tudi pri generalnem tajniku fašistične stranke Staraceju, ki jim je izročil strankarski znak. Obenem se je vršila velika parada avantgardistov, balil in mladih mušketirjev, da se pokaže, kako je Italija pripravila tudi svojo mladino za svoj »imperijalni pohod«.

Utegnemo torej doživeti, da bo članica Zveze narodov Italija prišla v konflikt z Abesinijo, ki je istotako članica Zveze narodov. Kdo bo ta konflikt povzročil, o tem ni treba veliko ugibati. Ponovila se bo ista igra, ki jo je začela Japonska v Mandžuriji. Vsekakor je svet radoveden, kako se bo Zveza narodov obnašala v tem primeru.

Glede raporta generalov pri Mussoliniju pripominjajo, da je tak report dozdaj bil predprava edinega kralja, ki je vrhovni poveljnik italijanske armade. Zato ni čudno, da so, kakor se poroča, nekateri vojaški krogi z nastopom Mussolinija nezadovoljni. Seveda jim to ne bo nič pomagalo.

Položaj se vedno bolj zapleta

Novo presenečenje: Poljska se odreka francoski politiki

Nastop g. Becka

Ženeva, 13. septembra. b. Današnja skupščina Zveze narodov je imela zelo kratko sejo. Prijavil se je le en govornik v osebni poljskega zunanjega ministra polkovnika Becka. Njegov govor je velikega pomena. Poljski zunanji minister je namreč izjavil, da Poljska odpoveduje manjšinsko zaščito.

Kakor znano, je Poljska v aprilu letos predložila Zvezi narodov predlog z namenom, da se postavi na dnevni red skupščine Zveze narodov. V tem predlogu je zahtevala, da se brezpogojno prizna vsem manjšinam enakopravnost in da se sklene splošna pogodba o zaščiti manjšin, radi česar naj se skliče posebna mednarodna konferenca. Polkovnik Beck je danes dejal, da hoče Poljska že leta in leta doseči posplošenje manjšinske zaščite, ker sedanjí sistem nalaga obveznosti manjšinske zaščite le nekaterim državam na povsem nepravilni in na političnih paradokseh osnovan način. Nekaterim državam so se take obveznosti naložile ob vstopu v Zvezo narodov, obseg teh obveznosti pa je bil odvisen od moči in energije doličene države, ki se je vsiljenim obveznostim več ali manj upirala. V drugih državah pa se taki pogoji niso diktirali državi, ki se pripravila za vstop v Zvezo narodov, brez ozira, kakšen je položaj njenih narodnih manjšin (aluzija na sovjetsko Rusijo). Zaradi tega zahteva Poljsko posplošenje manjšinske zaščite in bo vse dotle, dokler ne stopi v veljavo eplošen sistem manjšinske zaščite, odrekla vsako sodelovanje z mednarodnimi organi, kar tiče nadzorstva manjšinske zaščite na Poljskem. Polkovnik Beck je izjavil, da ta korak poljske vlade ni naperjen proti interesom manjšin, ki so že itak po poljski ustavi popolnoma zaščitene.

Govor polkovnika Becka je zapustil v ženevskih krogih globok vtis. Poudarja se pa, da Poljska ne more enostavno odpovedati mednarodnih obveznosti, ker je to zaveda Sveta Zveze narodov, ki je edini kompetenten, da odloča končnojavno v takih vprašanjih. Razen tega pa se poudarja, da je to prav za prav že enostranska revizija mirovni pogodbe, ker je obveznost o zaščiti manjšin določena v mirovni pogodbi.

Namen: preprečiti vstop Rusije v Z. N.

V resnici pa sploh ne gre za narodne manjšine, ampak je Poljska hotela z nastopom svojega zunanjega ministra na kljub Franciji postaviti novo ovir

ro na pot nameravanemu sprejetju sovjetske Rusije v Zvezo narodov. Poljski predlog naj bi izrazil debato, katero bi Francija na vsak način rada preprečila, namreč, ali je sovjetska Rusija izpolnila oziroma, ali namerava izpolniti pogoje, ki so predpisani za vsako državo, ki hoče biti članica Zveze.

Poljska ne pristopi k vzhodnemu paktu

Nastop Becka je tem dalekosežnejšega pomena, ker so istotako nekateri varšavski listi otvorili kampanjo proti vzhodnemu paktu. Značilno je v tem oziru, kar piše na primer »Polonia«: »Minister Beck v Parizu ne uživa ne zaupanja ne simpatije. Francozi pravijo, da jih Beck ne mara. Francozi pa ne morejo zahtevati, da bi bilo vodstvo poljske zunanje politike izročeno samo takim osebam, ki so všeč njim. Poljska vlada je slejkoprej mnenja, da je linija gosp. Becka pravilna in se je bo neomajno držala tudi z naprej.«

London, 13. septembra. b. »Daily Telegraph« poroča, da je poljski zunanji minister Beck po čuvanju državne pečata lordu Edenu obvestil angleško vlado, da je Poljska končno sklenila, da ne bo sodelovala v vzhodnem paktu.

Angleži delajo zopet težave

Pariz, 13. sept. b. V francoskih političnih krogih je napravil zelo neugoden vtis današnji članek »Daily Maila« glede revizije versajlske mirovne pogodbe. Ta list je namreč objavil članek, v katerem se zavzema za to, da se revidira verzajska pogodba zlasti z ozirom na Nemčijo, kateri naj se vrne del njenih kolonij.

Če se prvič po vojni — tako pravijo k temu članku v Parizu — odkrito in iskreno prizna, da nič na tem svetu, kar so ustvarili ljudje, ni in ne bo večno, so vendar za vsako spremembo potrebni gotovi predpogoji. Francija je doslej, posebno pa v Briand-Stresemannovi dobi dokazala, da je pripravljena na vsak sporazum z Nemčijo. Toda današnje razmere v svetu, posebno pa v Evropi, niso niti malo prikladne za to, da se spremeni obstoječe stanje. Najmanj je to mogoče z ozirom na sedanjí Nemčijo, ki je mnogo bolj agresivna, kakor je bila predvojna cesarska Nemčija. Z mirovnimi pogodbami ni prevzela Francija na sebe samo naloge, da ohrani status quo, temveč, da brani civilizacijo in kulturo vse Evrope. Ugotavlja se, da je mnenje »Daily Maila« popolnoma izolirano in ga ne odobravajo niti meročajni krogi, niti vsa angleška javnost.

Avstrijsko vprašanje Beneš za sporazum z Italijo

Dunaj, 13. sept. b. Tukajšnji popoldanski listi poročajo iz Ženeve, da se bo na današnji seji Sveta Male zveze izčrpno proučilo avstrijsko vprašanje. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki se zavzema za zbližanje Male zveze z Rimom, bo predložil konkretni načrt, ki predvideva v zvezi z italijansko pobudo in garancijami jamstva za avstrijsko neodvisnost ter gospodarske olajšave. Po razpravi v Svetu Zveze narodov je dr. Beneš sklenil, da vsa važna vprašanja prouči z ostalimi meročajnimi in interesiranimi delegati v Ženevi.

Seja Male zveze

Pariz, 13. septembra. AA. Ženevski dopisnik »Tempsa« komentira današnje izjavo poljskega zunanjega ministra Becka na skupščini DN o zaščiti manjšin in pravi, da bo tudi svet Male antante v današnjem sestanku razpravljal o Beckovi izjavi. Sestanku sveta Male antante posevečajo vsi francoski listi veliko pozornost. Z napetostjo čakajo sklepe na tej seji, kakor tudi sklepe, ki jih bodo izdali na seji podpisnikov balkanskega pakta, »Tempsa« misli, da bo Mala antanta sklenila podpreti kandidaturu Turčije v svetu DN, kamor naj bi prišla po odhodu Kitajske.

Barthou je končno le zmagal

Ženeva, 13. sept. p. Danes je imela francoska delegacija pod predsedstvom Barthouja svojo plenarno sejo, na kateri je Barthou poročal o pripravah za sprejem Rusije v Zvezo narodov. Po seji je izjavil Barthou zastopnikom francoskega tiska, da bo tekst povabila sovjetski Rusiji definitivno redigiran že jutri zvečer in takoj odposlan.

Francoski generalni štab na Češkoslovaškem

Praga, 13. septembra. b. V ponedeljek pride v Budjeovice šef generalnega štaba francoske vojske general Gamelin v spremstvu svojega adjutanta podpolkovnika Ricarda in šefa operativnega odseka francoskega generalnega štaba polkovnika Dama. Vsi bodo sodelovali v manevrih češkoslovaške vojske. Gamelin ostane na Češkoslovaškem do konca tega meseca in obišče Prago, prepotoval pa bo Češko, Slovaška in Moravsko.

Za zvišanje našega izvoza

Pariz, 13. sept. Havas poroča iz Ženeve: Francoski finančni minister Germain Martin je odpotoval iz Ženeve. Pred odhodom se je sestel z jugoslovanskim zunanjim ministrom g. Jevtičem, ki mu je izrazil med drugim željo, naj bi Francija povišala svoje uvozne kontingente iz Jugoslavije.

Dunajska vremenska napoved: Še nobene bistvenega izboljšanja.

Tragedija Georgije

Ob desetletnici
narodnega upora

Zadnje dni avgusta je preteklo 10 let od velikega narodnega upora Georgije, ki so ga ruski boljševiki zatrli z nedopovedljivo grozovitostjo in pomorili več tisoč vodilnih mož iz itak majhnega, komaj 2 milijona in pol številnega naroda.

Georgijci so eden najstarejših kulturnih narodov sveta. Imajo nad 2000 letno zgodovino in kulturo. Ze v početku 4. stoletja so se oklenili krščanstva (po veri so grko-katoliki) in so v naslednjih 16 stoletjih morali bojevati skoraj neprestan boj, poln žrtv in krvi za svojo narodno samostojnost in svojo krščansko religijo. V 19. stoletju so pripadli ruski nadoblasti. Caristična Rusija jih je zaradi njihove religije stalno zatirala. Po ruski revoluciji so se v maju 1918 popolnoma osvobodili Rusije in ustanovili samostojno in neodvisno državo, »republiko Georgijo«, katero so v kratkem času priznale skoraj vse kulturne države sveta. Med drugim jo je priznala tudi sovjetska Rusija. Toda to priznanje boljševikov ni bilo iskreno. Kajti že v prvih pomladanskih mesecih l. 1921 so čete sovjetske Rusije brez kake vojne napovedi navalile na mirno malo državo in si jo, prezirajoč vse mednarodne pogodbe, po obilnem krvoprelitju enostavno podvrile.

To nezasišano dejanje sovjetov, ki so potepali dano besedo in si podvrili suvereni samostojni narod, ter nadaljnji strašni teror, ki so ga boljševiki izvajali v deželi, je georgijsko ljudstvo spravilo do obupa in ga dvignilo v avgustu 1924 do splošne narodne vstaje proti boljševičskemu jarmu. Bila je to prava narodna vstaja, ker se je ves narod dvignil, da si znova pripori svojo samostojnost. V začetku je vstaja bila uspešna. Toda boljševiki so hitro osredotočili svoje čete na Kavkaz in v potokih krvi na grozovit način udusili narodni upor. Toda ni bilo toliko žrtv na bojišču, kakor jih je padlo pozneje pod masčevalnim mečem boljševičskih zmagovalcev. Nad 5000 ljudi je bilo naknadno s strašnimi mukami pomorjenih. Eden najbolj nepristranih očividcev, nemški učenjak prof. Erich Obst piše o tem naslednje: »V vsej deželi ne boste našli niti ene družine, ki ne bi objokovala vsaj enega padlih svojcev. Z nezasišano grozovitostjo je bila udušena

georgijska vstaja. Oficialne komunistične statistike sicer pravijo, da je bilo postreljenih samo nekaj stotin ljudi. Toda koga zanima ta številka? Resnične žrtve masčevalne soldatske gredo v tisoče. Mnogi so bili umorjeni, čeprav niso bili v nikaki zvezi z vstajo. Do 2000 vodilnih mož izmed ljudstva so ustrelili kot talce. Med njimi je bil poljedel, minister prejšnje nacionalne vlade Komeriki, dalje 75-letni škof Nazarius, bivši župan glavnega mesta Tiflisa in na stotine duhovnikov, učiteljev, delavskih in kmečkih voditeljev.

Te dni se georgijski narod spominja s častjo svojih žrtv in prisega, da bo nadaljeval z njihovim delom. Kljub vsemu teroru, ki se v deželi nadaljuje, je volja naroda, da doseže svobodo, neuklonljiva. Nad 15.000 borec za svobodo svoje georgijske domovine trpi po neštevilnih ječah in mrzlih taboriščih sovjetskega carstva. Toda ravno vstaja 1924 leta je georgijskemu narodu jasno pokazala, da v svojem osvobodilnem boju ne bo uspel, dokler je osamljen. Treba je, da se bojuje rama ob rami z drugimi kavkaškimi narodi sovjetske Rusije. Voditelji osvobodilnega gibanja Georgije, Aserbajčana in Severnega Kavkaza, ki žive v emigraciji, so dne 14. julija 1934 v Bruslju sklenili medsebojno zvezo in podpisali ustavo kavkaške konfederacije ter proglasili skupno voljo vseh treh narodov, da se bore do končnega osvobodjenja.

Ravno danes ni odveč, ako še omenimo, da je Zveza narodov v Zenevi več kot enkrat sklepala ostre resolucije v prilog Georgije. Ravno pod vtišom vstaje 1924 leta je sklenila, da bo za osvoboditev Georgije skrbela »z mirnimi in pravičnimi Zvezo narodov odgovarjajočimi sredstvi«. Prav tako je sklenil kongres narodnih organizacij, ki so zastopane v Zenevi, na svojem zborovanju v Folkestone na Anglijskem mahu letosnjega leta, da je treba na vsak način upostaviti suverenost Georgije. Toda Zveza narodov, ki se pravkar pripravlja, da z krvjo omadeževane moskovske imperialiste z razproštrimi rokami sprejme v svoje naročje, očitno ne misli na take »malenkosti«.

Štrajk v Ameriki se poostruje

Nihče noče odnehati - Vlada komisija dela odgovorne delodajalce

Washington, 13. sept. b. Vlada komisija, ki je imela nalogo, da intervenira v stavki predilniškega delavstva in ki je imela nekaj sej s predstavniki stavkajočih in delodajalcev, je ustavila vsako delo, ker so delegati delodajalcev izjavili, da ne namestijo prav ničesar popustitve. Komisija bo izdelala zdaj poročilo in obtožila delodajalce zaradi prekinitve pogajanj, obenem pa bo zvalila na njih krivdo in odgovornost za vse posledice, ki znajo nastati zaradi takega stališča.

Zaradi tega sklepa vladne komisije se obe strani pripravljata na dolgotrajno borbo. Stavkajoči upajo, da bodo dobili pomoč od ostalih strokovnih zvez, medtem ko delodajalci, ki vodijo taktiko zavlačevanja, s katero mislijo, da bodo pritiskali na delavstvo, tako, da se naveliča brezdelja, upajo, da bo delavstvo moralo končno popustiti. Delodajalci se dobro zavedajo, da vlada v Združenih državah velika brezposelnost in da se bo počasi našlo toliko delavcev, da se bo lahko pričelo, če že ne s polnim, pa vsaj z delnim obratovanjem v tovarnah.

Španski socialisti pripravljajo revolucijo

Madrid, 13. septembra. Španske oblasti so v Asturiji zasledile veliko tihotapstvo z orožjem in municijo. Finančniki so zasedli več znanih članov socialistične stranke, ki so oboroženi z revolucijo hoteli iz motornih čolnov v San Sebastianu raztovoriti 73 zabojev, ki so vsebovali kakih 200.000 patronov za puške in streljivo. Druge kontrabantske skupine pa so ušle. Med njimi je bil tudi bivši socialistični minister Prieto. Oblasti so aretirale kakih 500 socialistov. Naboji so španskega izdelka in so bili izdelani v toledski tovarni leta 1932. Brez dvoma so bili namenjeni za revolucijo, ki jo marksiisti proti sedanjim vladam pripravljajo.

Madrid, 13. sept. p. V Španiji so priprave za združitev komunistov in socialistov končane. Komunistična stranka je sklenila vstopiti v splošno delavsko zvezo, kateri so dosedaj pripadali samo socialisti in člani drugih levičarskih strank. Obenem se je danes ustanovila nova levičarska meščanska stranka, ki pa zaenkrat še nima svojih zastopnikov v parlamentu.

Izredno stanje v Romuniji podaljšano

Bukarešta, 13. sept. b. Danes se je zopet sestali k seji romunski ministrski svet, ki je po daljšem razpravljanju podaljšal obredno stanje v Romuniji za nadaljnjih 6 mesecev. Obredno stanje velja za Bukarešto, Cluj, Oradea, More, Temešvar, Cernavce, Kišenev, Dalac in Jaci. Ta sklep je storjen zaradi nekaterih radikalnih političnih struk, kakor tudi z ozirom na obnovitev diplomatskih odnosov s sovjetsko Rusijo in zaradi bojznosti, da pride do močne komunistične propagande. V ostalem pa je obredno stanje zelo blago in se v javnem življenju komaj občuti. Široka pooblastila je prejelo edino vojno sodišče glede razsodb.

Pri denarju se neha tudi največje prijateljstvo

Pariz, 13. sept. b. »Journal« se bavi danes ponovno s trditvijo sovjetske Rusije, da je po dobili v Franciji večje posojilo. List omenja poskuse predsednika Združenih držav Roosevelta za vzpostavitev dobrih gospodarskih odnosov z Rusijo in ugotavlja, da je bil edini uspeh teh pogajanj prošnja sovjetske Rusije za stonilijonsko posojilo, medtem, ko se je istočasno spretno izogibala ureditvi predvojnih dolgov. Zaradi tega mora biti Francija zelo previdna, preden se odloči, da odobri Rusiji kako posojilo. Finančni minister Martin je sredi ponovno zagotavljanja francoskega časnika, da ne more o kakšnem francoskem posojilu sovjetski Rusiji biti govora.

London, 13. sept. b. Iz Moskve poročajo, da se je večeraj Dimitrov poročil z 19-letno Rusinjo. Dimitrov ima 51 let.

Delodajalci pa so, kakor vse kaže, popolnoma ravnodušni do silne napetosti, ki je nastala, in bodo najbrž zaradi razmeroma malenkostnih zneskov pustili, da se preliva nedolžna kri.

Berlin, 13. sept. AA. DNB poroča iz New Yorka: Na Rhode Islandu so se izgedi stavkajočih delavcev ponovili. Delavci so napadli s kamenjem in ročnimi streli. Hoteli so vdreti v tvornice in jih uničiti. En izgrdnik je bil ubit, 5 pa ranjenih, od teh 4 hudo. Redarji in narodne garde so morali streljati na množico in jo razpršiti s plinskimi bombami. Izglednikov je bilo nad 10.000. Del teh je že začel pleniti trgovine. Pet avtomobilov narodne garde so zažgali. Redarji so morali poklicati ojačenja iz sosednjih krajev.

Washington, 13. sept. b. V neki predilnici v državi Massachusetts je je dosegel poseben sporazum delodajalcev s strokovnimi organizacijami. Delodajalci so sprejeli vse zahteve delavcev in so uvedli 30 urno tedensko plačo, ne da bi znižali plače.

Japonci in Rusi se bodo zopet pogajali

Toko, 13. sept. b. Snoci je bila seja kronkega sveta, na kateri je zunanji minister Hirota sporočil, da je sovjetska Rusija pripravljena, da se ponovno pogaja za prodajo vzhodno-kitajske železnice. Pogajanja bo sedaj vodila mandžurska vlada, ki je prepričana, da bo sovjetska Rusija sprejela kompromisni predlog, ki ga je izdelal sam Hirota.

Potres v Zagrebu

Zagreb, 13. sept. b. Danes okoli 6 popoldne so zaznamovali seizmološki aparati potres. Poročajo, da je potres lokalnega značaja, vendar pa se doslej ni moglo ugotoviti središča potresa. Najbrž leži v neposredni zagrebški okolici. Lahko pa je tudi, da je v okolici Kašine.

Novice iz Belgrada

Danes, 13. septembra, dopoldne je v svoji posebni sobi v senatu sprejel glavni tajnik mednarodne medparlamentarne trgovinske unije g. Euzen bej domače časnikarje ter jim je podal krajšo izjavo o tej mednarodni instituciji. Priprave za mednarodno medparlamentarno trgovinsko konferenco, ki bo pričela zborovati tukaj v nedeljo, se zaključujejo. Z nocošnjim ekspresnim vlakom bo prispele semkaj angleška delegacija. Ostale delegacije pa bodo prišle v toku jutrišnjega in pojutrišnjega dne. Konferenca bo zborovala 16., 17., 18. in 19. septembra. Tega dne se bodo vsi delegati odpeljali s posebnim vlakom v Zagreb, od tam pa v Split.

V ponedeljek, 10. septembra je pričela državna prometna šola z rednim poukom. Otvoritev rednega pouka je bila tudi to leto zvezana s kratko proslavo, ki jo je v imenu prometnega ministra otvoril ravnatelj te šole g. Franjo Repić s kratkim nagovorom na zbrani profesorški zbor in na gojence.

Medparlamentarna unija bo imela to leto dve zasedanji v Carigradu. Konferenca, ki se bo pričela 23. septembra, se bo udeležila tudi naša delegacija, ki ji bo predsedoval predsednik narodne skupščine dr. Kosta Kumanud. V tej delegaciji je med ostalimi tudi g. Ivan Mohorič, bivši trgovinski minister.

V soboto in nedeljo, 8. in 9. septembra, so imeli predstavniki Zveze združenih trgovcev kraljevine Jugoslavije svoj drugi redni sestanek, na katerem so se razpravljala vsa aktualna trgovska in gospodarska vprašanja. Na tej konferenci je bilo sklenjeno, da se bodo vsi sklepi predložili kraljevski vladi, katero bo Zveza združenih trgovcev kraljevine Jugoslavije naprosila, da naj čimprej pristopi k referatu gotovih gospodarskih vprašanj, ki ogrožajo obstoj naše trgovine.

Danes je na brezmotornem letalu preletel inž. Boris Cijan 4.500 km in postavil nov jugoslovanski jadranski rekord. Inž. Cijan je iz zlatoborske jadrane šole. Jadrni je na jadrnu »Rodje«.

Včeraj so začeli izvažati suhe alive iz Jugoslavije v inozemstvo. Izvozili so okrog 80 vagonov. Povprečna cena teh aliv na domačih tržiščih je nad 4 Din. Kaže, da se bodo te cene v kratkem pravile.

Letalci evropskega krožnega leta v Zagrebu

Prvi Poljak Vladarkijević

Zagreb, 13. septembra.

Danes dopoldne so dospeli v Zagreb tekmovalci evropskega krožnega leta, ki ga prireja že četrti poljski aeroklub pod pokroviteljstvom predsednika republike Mošičkega in poljskega prvega maršala Pilsudskega. Let se vrši v 27 etapah. Start je bil 7. septembra jutraj v Varšavi. Nato so letalci preleteli Nemčijo, Belgijo, Francijo, Španijo, Maroko, Alžir, Tunis, Italijo. Danes so dospeli iz Rima preko Riminija v Zagreb. Od tu nadaljujejo pot čez Dunaj, Čehoslovosko in južno Poljsko nazaj v Varšavo. Tekmuje se za nagrado v skupni vrednosti 270.000 francoskih frankov (600.000 Din). Od 71 prijavljenih tekmovalcev jih je startalo 32. Francozi so kljub temu, da so njihovi tekmovalci že prispehi v Varšavo, nenadoma odpovedali soudeležbo. Poleta so se udeležili le Poljaki, Nemci, Čehoslovaki, Italijani in 1 Anglež. V Zagreb je prišlo le še 23 letalcev. Vsi drugi so morali zaradi napak opustiti nadaljni polet (trije Poljaki, 4 Nemci in 2 Italijani). Vodstvo tukajšnjega pristana je bilo v rokah zagrebškega Aerokluba. Komisija je bila sestavljena iz: predsednika majorja Ferdo Gradišnika, podpredsednika Boško Lolića in članov kapetana Tudorja, kapetana Krena, Virgila, Kralja in Hauptmanna. Časomerilci: kapetan Mrak ter člani lahkoletneške zveze: Schwarz, Framčič in Slezinger. Kot delegat poveljstva zračnega prometa je prišel iz Novega Sada inž. Daučević. Na letališču se je zbralo še pred 9 številno občinstvo, ki je neestrno pričakovalo prvih letalcev. Že večeraj so prispehi Poljaki, sedem po številu, pod vodstvom Stanislava Krizkovskega, predsednika poljskega zračnega prometa, da počakajo poljske tekmovalce v Zagrebu. Prišli so na velikem trimotornem letalu.

Nemški zračni akrobati Kropf, ki je preletel vso prog pred tekmovalci, se je tudi ustavil v Zagrebu, da da nemškimi tekmovalcem nasvete za nadaljno vožnjo. Danes je ob prihodu prvih letalcev razkazoval Kropf na svojem dvosedezniku »Stiglitz« nevarne akrobacije, kakor let na hrbtu, spirale v hrblni legi, himelman, pikiranje in lo-pinge.

Ob 10.19 je priletel na letališče prvi tekmovalac Poljak Vladarkijević na letalu tipa »PZL-26«, ki je iz Rima odletel ob 6.12, pristal v Rimini ob 7.18 in ob 7.48 odletel v Zagreb, iz Zagreba proti Dunaju pa ob 10.55. Vozil je s povprečno hitrostjo 205 km na uro. Za vreme je dejal, da je bilo precej ugodno. Samo nad Krasom ga je ovirala gosta megla. Pozdravil ga je zastopnik poljskega konzula tajnik Koloezeic. Drugi je prišel Gerhard Hurler (Nemčija) ob 10.46 s povp. brzino 205 km na uro. Tretji Vili Polte (Nemčija), s povprečno brzino 203 km. Četrti Anderle Jan (CSR) ob

Mednarodne teniške tekme v Zagrebu

Zagreb, 13. septembra.

Gospodje posamezno: Kukuljevič : Cihar (CSR) 6:3, 6:2. Vodička (CSR) : Hagenaue (Jugoslav.) 6:1, 6:2. Pallada : Friedrich 7:5, 6:3. Caska (CSR) : Malanček (Jugoslavija) 6:0, 6:3. Schäffer (Jugosl.) je zmagal pred borbe nad Miticem, Friedrich : Marc 6:4, 6:3, 6:2.

Dame posamezno: Cepkova : Budisavljevič 6:1, 6:1. Gostiša : Culinski 6:0, 6:1. Krauz : Mathai 6:1, 6:2.

Gospodje v dvojci: Schäffer, Kukuljevič : Mitic, Cihar 6:1, 6:2.

Gospodje in dame v dvojci: Komenda, Kukuljevič : Serneć in Schäffer 6:4, 6:1; Kovač, Caska proti Mathaj, Straub 9:7, 9:7.

Semifinale juniorjev za prvenstvo Jugoslavije: Valušnik : Antos 6:2, 6:3; Wirth : Radošević 6:2, 6:0.

Poljska proti Jugoslaviji

Legija Varšava: internacionalni tenis klub Zagreb 1:2, Pallada : Wittmann 6:4, 6:2. Tločinski (Poljska) : Schäffer (Jugosl.) 6:4, 6:4. Punčec, Pallada : Wittmann, Tločinski 6:2, 6:2.

Roparska poglavarika na Kitajskem

Nanking, 13. septembra. b. Kitajci imajo silne neprijetnosti z neko mlado elegantno, komaj 19 let staro Kitajko, ki je organizirala nevarno roparsko tolpo na severnem Kitajskem. Na to žensko je vlada razpisala veliko nagrado, kljub temu pa je vsakogar strah samo omeniti njeno ime. Zločinka je bila že večkrat prijeta po oblasteh, pa so jo njeni pristaši takoj po aretaciji zopet osvobodili. Oblasti so sklenile, da je bodo takoj, ko jim pride prihodnjič v roke, usmrtili. Ta nevarna ženska je doslej sama umorila nad 50 oseb, medtem ko gredo žrtve njene tolpe v stotine.

Bukarešta, 13. sept. p. Romunsko finančno ministristvo je odredilo, da se kazensko premetstijo vsi uradniki finančnega ravnanstva v Černovicah. Obenem je bilo večje število uradnikov oddanih sodišču. Ti ukrepi so v zvezi z eno največjih davčnih afer v Romuniji po vojni.

Težka avtomobilska nesreča

Na znanih ridah med Vrhniko in Logatecem se je danes popoldne pripetila težka avtomobilska nesreča. Avtomobil ljubljanskega mesarja Jarca in avtomobil italijanskega trgovca Russo Letiera sta se zaletela s tako silo, da sta se v prav zarah drug v drugega. Pri tem karambolu je dobil Jarc le lažje poškodbe, Russo, ki se je vračal danes z ženo in dvema otrokoma z letovišča v Avstriji v svojo domovino, je pa dobil težke poškodbe. Težko je ranjen na prsnem košu, ki mu ga je zdrobil volan, dalje na desnem kolenu ter lažje po ostalem telesu. Njegova žena je dobila težke notranje poškodbe in na glavi, medtem ko sta otroka ostala čudežno skoraj nepoškodovana.

Ranjencem je nudi prvo pomoč zdravnik dr. Gostiša iz Logateca, ki je odredil njihov prevoz v Ljubljano. Ker ljubljanska bolnišnica nima prostorov za sprejem rodbin, je bil Russo s svojo rodbino oddan v Leonišče.

Hmelj

Zatec, 13. sept. p. Nakupovanje se nadaljuje, pri tem pa hočejo znižati kupei ceno, hmeljarji pa oddajajo le malo blaga. Cene so ostale neizpremenjene in se gibljejo med 1300—1700 Kč. Zveza pivovarstev je sklenila na svoji zadnji seji, da najostreje protestira proti uvedbi nakupnega monopola, kot ga zahtevajo hmeljarji. Nadalje so pivovarstvi sklenili, da bodo v mesecu novembru zvisali cene piva za 10—15%.

10.50 s povprečno hitrostjo 198 km. Peti Dudzin-ski. Šesti Pijetev (Poljska) s povprečno hitrostjo 195 km. Sedmi Valtier Bayer (Nemčija) s povprečno hitrostjo 182 km. Osmi Jan Ambroz (CSR) ob 10.57 s povprečno hitrostjo 198 km. Nato so sledili v kratkih časovnih presledkih: Wolf (Nemčija), povp. hitrost 193 km. Giedgowd (Poljska) 172 km, Szanz (Italija) 172 km, Frane Armando (Italija) 171 km, Jeri Baján (Poljska) 198 km, Zacek (CSR) 174 km, Burginski (Poljska) 198 km, Plonscejski (Poljska) 190 km (se močno približuje vodečemu Bayanu), Skrzypinski (Poljska) 201 km, Krzinski (Poljska), tekmuje izven konkurence kot rezerva, Macpersion (Anglija), tekmuje pod zastavo poljskega aerokluba in je dosegel povprečno hitrost 180 km, Jan Balzer (Poljska), Osterkamps (Nemčija). Prevozil je progro Rim-Zagreb v najboljšem času s povprečno hitrostjo 220 km na uro, Seidemann (Nemčija) 198 km.

Z zadnjima dvema je privozilo tudi ogromno potniško letalo nemške Lufthanse, ki spremlja letala na vsej progi. Letalo ima 13 sedežev, lastno sprejemno in oddajno postajo in je izdelano v Junkersovih tovarnah. Ima tri motorje v jačini 1600 konjskih sil. To je doslej največje letalo, ki je pristalo na zagrebškem letališču. Dva nemška letalca, ki sta zaostala zaradi slabega vremena, sta pristala ob 18 v Zagreb, kjer prenočita in jutri odpotujeta proti Dunaju.

Dunaj, 13. sept. b. Od tekmovalcev v evropskem krožnem letu je prišel prvi ob 12.14 iz Zagreba na Dunaj Vladarkijević (Poljska). Ker je prišel prvi, je dobil nagrado dunajskega mesta: krasen pokal. Ko se je nekoliko okrepil, je ob 12.55 še odletel v Brno. Drugi je prišel ob 12.40 Tudijski. Za njim je prišel Osterka ob 12.50. Nato so sledili: Baseval ob 12.54, Pedgovd ob 13.02, Anderle ob 13.10, Ambros ob 13.12, Hiri ob 13.13. Vse je prišlo v Brno in pozdravil na letališču knez Starhemberg. Vsi letalci, ki so prišli na Dunaj, so izjavili, da je bila pot iz Zagreba na Dunaj zelo ugodna, težka pa je bila pot iz Rima do Zagreba.

Praga, 13. sept. p. Danes popoldne so prispehi v Prago letalci, udeleženci evropskega krožnega leta. Prvi je prišel ob 14.10 Poljak Vladarkijević, za njim pa v krajših presledkih ostali letalci. Skupno jih je prišlo v Prago 21, od tega 10 Poljakov, 6 Nemcev, 3 Čehi in 2 Italijani. Letalce je pričakovala velika množica ljudi ter zastopniki oblasti. Jutri jutraj ob pol 6 startajo letalci za predzadnjo etapo Katovice in zadnjo etapo Katovice—Varšava, kjer jih pričakujejo jutri dopoldne.

Dogovor o zaščiti delavcev med Argentino in Jugoslavijo

Na predlog senatorja za mesto Buenos Aires, dr. Alfredo L. Palacios, je pred dnevi argentinski državni senat soglasno odobril in ratificiral recipročni dogovor o zaščiti delavcev med Jugoslavijo in Argentino.

Kaj znači ratifikacija tega dogovora za Jugoslavijo, bodo najbolj občutili družine delavcev, ki se nahajajo v Evropi in katerih hranitelje (očete, brate ali sinove) je zadela v Argentini smrt na posledica dela.

Dogovor o recipročni zaščiti delavcev med Argentino in Jugoslavijo je bil sklenjen in preštudiran v vseh potankostih že v letu 1927. Zavezel se je bil namreč za stvar tedanjih generalnih konzul in poznejši prvi jugoslovanski poslanik v Buenos Airesu, g. dr. I. Grisogono, ki je pripravil predsednika Argentine dr. Marcela T. de Alvearja do tega, da je imenoval posebno skupino, ki je dogovor formulirala in ga sklenila predati senatu v ratifikacijo. Toda med tem je v letu 1928 že končala predsedniška doba Alvearja, radi česar je ratifikacija bila zamujena. Na vlado je stopil predsednik Irigoyen, ki se za stvar ni zanimal, kajti argentinski senat ni bil za stvar nič kaj preveč navdušen, ker je smatral, da dogovor za Argentino nima posebnega pomena in ji ne nudi nobene koristi, kajti število Argentinecev v inozemstvu, ki bi bili zaposleni kot ročni delavci ali nižji uradniki, za katere ima predvsem dogovor pomen, je neznamenit, skoraj brezpomembno. Tem večje važnosti pa je bil za jugoslovanske delavce v primeru nesreč pri delu.

G. Grisogono je bil odpoklican, ne da bi mogel spraviti dogovor — iz zgoraj omenjenih razlogov — do ratifikacije. Sledil mu je dr. Milorad Strazićki, sedanjí jugoslovanski poslanik v Haagu. Ta se je začel za stvar sicer zanimati, ni pa mogel doseči nobenega uspeha, kajti tedaj je živel Argentina v nekaki negotovosti, predrevolucionarni dobi, v kateri je bil notranji politični položaj do skrajnosti napet. Kmalu za tem je tudi v resnici izbruhnila v septembru 1930 revolucija, ki je notranjo argentinsko strukturo popolnoma spremenila. Vojska diktatura je senat razpustila in tako ni bilo niti misliti na to, da bi se ratifikacija izvršila, dokler se ne sestane novi senat, ki je edini pooblaščen po argentinski ustavi podpisati in ratificirati dogovore z inozemstvom. Novi senat se je sestel šele leta 1932, tedaj pa je bil že v Buenos Airesu kot jugoslovanski minister naš slovenski rojak g. dr. Ivan Švegel, ki se je za stvar v resnici zelo trudil in je tudi v tem oziru največ napravil. Letos smo končno vendar prišli do ratifikacije, obenem z Jugoslavijo pa je bil ratificiran tudi dogovor s Čehoslovosko in Poljsko.

Ta dogovor ureja vprašanje odškodnin delavcem pri smrtnih nesrečah in pri nesrečah, ki povzročajo delaznežnost. Po argentinskem zakonu ima namreč družina ponesrečenega delavca pravico do odškodnine v znesku tisoč dnevnih plač v primeru smrti. Če je torej delavec zaslužil dnevno 4 dolarje, dobi v primeru smrti njegova družina 4000 dolarjev, in to, naj bo smrt povzročena posredno ali neposredno na posledica nezgode pri delu. Določena je minimalna odškodnina v znesku 3000 dolarjev in maksimalna, ki je bila do sedaj 6000 dolarjev, ki je pa v novem projektiranem zakonu zvišana na 9000 dolarjev. Toda ta zakon je določal, da imajo pravico do odškodnine edino le družine delavcev, ki so se v momentu, ko se je nesreča dogodila, nahajale na argentinskih tleh in ne, če so semkaj pozneje prišle iz tega namena. In v tem je titalo vse, kar je bilo slabega za jugoslovanske izseljence, katerih družine so se v ogromni večini primerov nahajale v Evropi. V primeru smrti so bile te družine v popolni bedi. Smrt očeta jih je spravila na beraško palico.

Upamo, da se bo formalna izmenjava dokumentov med jugoslovansko vlado potom novoodstlega odpravnika poslov g. dr. Mišetića in med argentinsko vlado v korist vseh jugoslovanskih izseljenatva v kratkem izvršila. (F., Argentina.)

Pozabljena slovenska nasebina v Nemčiji

Slovenska kri povsod razpršena po svetu

Kje vse po širnem svetu je slovenska kri razpršena! Kdo ve za vse in kdo jih more najti!

V neki skriti dolini Nemčije biva precejšnja kolonija Slovencev, za katere slovenska javnost do danes ni nič vedela. To je v deželi Baden, škofiji freiburški, blizu švicarske meje, nedaleč od mesta Basel. Blizu 30 let so že tukaj.

Ko so ti dobri ljudje brali v Bogoljubu, ki ga prejemajo, da ima priti na kongres Krista-Kralja v Einsiedeln tudi nekaj slovenskih duhovnikov, so pisali uredništvu, hočejo nekateri priti tja, da bi slišali še enkrat slovensko besedo iz ust duhovnika in se spovedati v domačem jeziku. Kajti nekateri znajo kljub temu, da so že dolgo tukaj, še malo nemški. Ko so zvedeli, da je kongres preložen, da se jim torej želja ne bo mogla izpolniti, so nekateri ženske — jokale. Dokaz, kako močno hrepenijo izseljenci po tem, kar je domače! — Ko je bilo določeno, da bo mesto kongresa v Einsiedelnu mednarodna konferenca Krista-Kralja v St. Gallenu, sem jih povabil, naj pridejo tja, saj imajo skoro enako daleč kakor v Einsiedeln. Obljubili so, da pridejo. Nazadnje pa smo se tako domeni, da je lažje in ceneje, če pride eden k mnogim kakor mnogi k enemu. In tako sem prišel pretekli petek preko Einsiedelna, Luzerna in Basela, kjer sem obiskal znanega pisatelja župnika Maderja, v Wiesentalu, kakor se dolina imenuje. Kraj sam, v katerem biva večina njih, pa se kliče Zell. Dolina je prav prijetna, zeleni griči na obeh straneh; nič tiste puščobe, kakor navadno po industrijskih krajih. Nekaj predilnice je tu, ki pa dolini ne kratijo idiličnega značaja.

Tu toraj biva skrita nasebina Slovencev: že blizu 30 let. Večinoma so ženske. Nabrali so jih v litijski predilnici in pripeljali sem kot živ material. Pred vojsko jih je bilo več, zdaj jih je še kakih 60. Pa so raztreseni tudi še po sosednjih krajih. Več žena ima protestante za možje; vendar so večinoma vsaj katoliško poročeni in imajo katoliške otroke. So pa iz raznih krajev Slovenije: od Poljčan do Davče, — če jo poznate Davčo! Midva s Tonetom Hribarjem iz Zalega loga sva nanjo ležala, ko jo je duhovno oskrboval. Tu je neka Davčanka, že 25 let, popolnoma gluha, ne razume nobene nemške besede; kako potrebno, da jo obišče domač duhovnik, ki vsaj njo razume! G. dekan mi je rekel, da je pisal pred 25 leti na pristojno mesto, naj pošljejo slov. duhovnika, a odgovora še vedno čaka. Odgovoril sem mu, da se včasih niso dosti zanimali za izseljence, zdaj pa je v tem oziru že bolje.

Se na nobeni naših kolonij se ljudje niso vabili ob prihodu domačega duhovnika tako odzvali kakor tukaj. Prišli so z malo izje-

mami skoro vsi. Kajti izseljenški duhovniki imajo povsod bridko skušnjo, da se velik del izseljencev za njihov prihod prav nič ne zmeni. Navadili so se živeti kar tako... dočim drugi hrepenijo po domačem človeku in domači besedi kakor žejen jelen po studencu. In tukaj je bilo tako. Bili smo skupaj trikrat: v soboto popoldne, v nedeljo dopoldne in popoldne. Vselej jih je bil več. Tudi zapeli smo, kolikor smo znali, je še nekaj šlo. — Dobro je, da prejemajo slovenske liste: Domoljub, Bogoljub in Glasnik. Celo »Zlato vrve«, sicer od vseh pozabljeno in prezirano, dasi potrebno kakor vsakdanji kruh, tukaj imajo! Kako jim je ž njo ustrezno, ko jim pove, kako se lahko prav dobro spovedo, če tudi jezika dobro ne znajo. Naročili so je še več.

Ko smo v nedeljo popoldne sami med seboj opravili, smo šli, kamor smo bili povabljeni, v nemško društvo, ki je imelo ravno svojo prireditev. Pozdravili so nas, na kar smo jim odzdravili in jim zapeli nekaj slovenskih pesmic, ki so jim zelo ugajale. — Naši ljudje so bili ta dan zelo zadovoljni. Rekli so: To je bil najlepši dan, odkar smo tukaj. Domače je le domače!

Če smem omeniti, naj pa še to povem, da sem v St. Gallenu zašel v veliko zborovanje abstinencev, ki jih vodi škofijski kancler. So pa nekaj močnejši kakor na Slovenskem, ker imajo dve lastni hiši, oziroma dva hotela! Sploh sem na potovanju po Švici in Nemčiji na mnogih krajih bral napis: Brezalkoholna restavracija, celo na kolodvorih. Ker so šentgalski zahtevali, sem moral pač govoriti in predstavil sem jim Slovenijo v v dolgem govoru po dolgem in počez. Seveda sem moral tudi povedati, da je boj zoper pijančevanje, oziroma delo za abstinenco, ki v Švici tako lepo uspeva, na Slovenskem tako težko, da sem nazadnje obupal, da pa vendar trud ni bil popolnoma zastonj. Rekel sem: Ne trdim, da smo ravno najboljši ljudje na svetu — pripovedujem pa v tužini samo lepe reči o domovini, slabe modro zamolčim — imamo pa zlasti tri lepe reči, ki jih drugod nimajo: V nobeni deželi na svetu ne vidite toliko cerkva in cerkvic, posebno po višavah, kakor na Slovenskem; nikjer nimajo tako lepih pesmi in nikjer ne znajo tako lepo zvoniti kakor pri nas. Seveda sem jim tudi pokazal, kako se to dela, namreč pritrkava, in kako lepa muzika je to. Zapel sem jim tudi tri pesmi, ki so jim silno ugajale. Šentgalski škof, dobri dr. Scheiwiler, predsednik mednarodne Katoliške zveze, ki smo jo ustanovili 27. avgusta v St. Gallenu, je bil ves vesel, da sem spravljal njegove ljudi z našimi pesmicami in našim pritrkavanjem v tako dobro voljo. Bog živi torej zemljič slovenskol K.

Legija koroških borcev na Sv. Planini

Trbovlje, 10. septembra 1934.

Kljub velikim športnim prireditvam, ki so bile včeraj v Trbovljah, se je zbralo na Sv. Planini pri Trbovljah izredno veliko ljudstva, ki je prišlo od blizu in daleč počastiti spomin pok. generala Rudolfa Maistra. To žalno svedčanstvo je priredila Legija koroških borcev v Trbovljah, katere vrhovni vodja in dosmrtni častni predsednik je bil pokojnik. Žalno prireditvi sta prisostvovala tudi sinova pok. generala gg. Hrvoj in inž. Borut Maister, ki sta prispela iz Ljubljane. Naši koroški legionarji so razobesili dve državni zastavi in eicer eno v zvonik planinske cerkve, drugo pa v bližnjo lipo, poleg katere je visela tudi žalna zastava.

Žalna svedčanstvo se je začela ob 10 s službo božjo v planinski cerkvi, ki je bila nabito polna. Domači župnik č. g. Drešar se je v molitvi spominjal velikega pokojnika in vseh ljubih mu borcev, ki so padli ob rojstvu mlade Jugoslavije v borbi za svobodo zibelke slovenstva za naš Korotan.

Po sv. maši pa je bilo pred planinsko cerkvijo zborovanje Legije koroških borcev, katerega se je udeležilo preko 600 ljudi. Uvodoma je predsednik Legije, tukajšnji okrožni zdravnik g. dr. Janez Jensterle pozdravil našega najvišjega borca, Nj. Vel. kralja, ter predlagal, da se mu pošlje brzoglavni udanostni pozdrav, kar so zborovalci odobrili z burnimi »živjo« klici. Pozdravil je tudi navzočnega sinova pokojnega narodnega generala, nato pa je v živih besedah orisal namen današnje prireditve, ki je namenjena spomenu našega velikega narodnega borca generala Maistra in borcev za slovensko Koroško, zlasti pa tudi našemu bednemu narodu v tužnem Korotanu.

Določila o slajenju mošta

Ljubljana, 13. sept.

Banska uprava razglasi:

Letošnja zgodnja vegetacija obeta prav dobro vinsko kapljico, ako bodo pustili vinogradniki grozdje pravilno dozoreti in se ne bodo sami oškodovali s prezgodnjo trgatvijo. Saj je naraščanje sladkorja v grozdju, proti koncu zorenja zelo znatno in znaša ob lepem sončnem vremenu lahko 2,5 kg dneвно na vsakih 1000 kg grozdja. Zato naj puste vinogradniki grozdje čim dalje na trti, kar je najboljše in najcenejše slajenje.

Kraljevska banska uprava letos ne bo izdala splošnega dovoljenja za slajenje. Da pa ugodni želji onih vinogradnikov, ki so obvezno trpeli od toče in drugih vremenskih neugod, daje sledeča pojasnila glede slajenja letošnjih manjvrednih moštov s ladjormem:

1. Vinogradniki, katerih vinogradi so tako obvezno trpeli od toče in drugih vremenskih neugod, da je slajenje mošta nujno potrebno, naj vložijo tozadevne prošnje po obrazcu C (predvidenem v čl. 4 točke 4. pravilnika za izvrševanje zakona o vinu), in sicer vinogradniki iz srezov bivše ljubljanske oblasti na kletarskega nadzornika v Ljubljani; vinogradniki iz bivše mariborske oblasti pa na pomočnika kletarskega nadzornika v Mariboru.

2. Radi enostavnosti poslovanja, naj po čajih, ker bodo sicer odbite.

toči prizadete občine poberejo prošnje ter jih skupno pošljejo pristojnemu kletarskemu nadzorniku s svojo izjavo o resničnosti v prošnjah navedenih podatkov.

3. Kletarski nadzornik bo, upoštevajoč v prošnji navedene razloge, odločil, ali se prošnji ugoditi ali ne in o tem obvestil prosilca preko občine. Prošnje morajo biti kolkovane s 5 Din.

4. Da bi se nabava sladkorja za slajenje mošta omogočila tudi siromašnim, od toče prizadetim vinogradnikom, je kraljevska banska uprava zaprosila finančno ministrstvo za dodelitev trošarine prostega sladkorja za vinogradnike, ki so obvezno trpeli od toče. V slučaju, da bo finančno ministrstvo dalo v ta namen trošarine prosti sladkor za slajenje, o čemer še ni rešitve, bodo vinogradniki, ki so vložili prošnje za slajenje po obrazcu C o tozadevnem odloku obveščeni po svojih občinah in pozvani, da izpolnijo še posebne prijave, kolkovane s 25 Din, za dodelitev trošarine prostega sladkorja. Razdelitev tega sladkorja se bo izvršila predvidoma na podoben način kot lansko leto, s posredovanjem Kmetijske družbe.

Vinogradniki in občine se opozarjajo, da vlagajo prošnje za slajenje le v nujnih slu-

Bolj hitro kot navadno milo...

...pere

ALBUS-terpentinovo milo

Zanesljivo, kot zvest pomočnik, učinkuje terpentin s svojo nesnago razkrajajočo močjo v spojitvi z močno se penecim ALBUS-milom.

ALBUS-terpentinovo milo je tedaj idealno, zanesljivo pralno sredstvo:

ALBUS-milo s terpentinom.

ALBUS-terpentinovo milo, pere bolj hitro in belo in pri tem varčuje Vaše perilo.

Izum Slovenca

Najmanjši radio-aparat na svetu

Svetovni rekord v Ljubljani

Ljubljana, 13. sept.

Danes je naš urednik odkril v Ljubljani svetovnega rekorderja. Gospod Hassl Viktor, radiotelegrafist, nevedoč, da govori v ka-

varni z našim urednikom, je izjavil, da je nedavno čital v časopisu, da je neki amater v Nemčiji sestavil najmanjši radio aparat (detektor) na svetu, katerega je montiral v škatlico za vžigalice.

Seveda njemu ni dalo miru in je takoj začel montirati aparat prvotno v »Penkadi«, kjer je pa vselej bila potrebna slušalka, katera je morala biti ločena od aparata. Poskušajoč je odkril, da bi se dal montirati ves detektorski aparat v sami slušalki, kar se je tudi posrečilo. Ne samo, da je ves aparat montiral v sami školjki slušalke, navil je tudi tenko antensko žico (25 m) okrog nje in na kraju privezal majhen gumijast obroč, kateri stisne antensko žico okrog slušalke, da se ne odvije, obenem pa služi za antenski izolator. Pri uporabi obroča snameš in pritrliš na drevo, smučarsko palico ali kaj podobnega, a slušalko primeš v sredini in potegneš tako, da se antenska žica odvije. Za zemljo pa ima tudi košček žice (2-3 m), ki se priveže okrog čevlja (ali kaj podobnega) in stisne k zemlji.

Aparat je zelo praktičen, ker ga lahko vzame vsakdo s seboj, n. pr. kopaleci, smučarji, turisti itd., kar v žepu kot žepno uro in posluša ljubljansko postajo. G. Hassl je izjavil, da se na tem detektorju sliši za spoznanje boljše. S tem, da je slušalka obenem detektorski aparat, odpadejo veze (trak) od normalnega aparata do slušalke. Stroškov je imel samo 40 Din. Manjšega aparata ni mogoče sestaviti. Zato pravi, da bo najbrže ta svetovni rekord ostal v Ljubljani.

Na sliki vidimo odprto slušalko, a vezave so za lučno anteno. G. Hassl je naš spornih javnosti dobro znani nogometaš A. S. K. Pri-morja.

Velika komisija za Notranjsko

Ljubljana, 12. sept.

Vprašanje o padavinskih in hidrografičnih razmerah Notranjske postaja vedno bolj aktualno, kajti rešiti se imajo tudi vprašanja praktične gospodarske vrednosti, zlasti ureditve mnogih potokov, požiralnikov in drugih voda. Hidrotehnični oddelek banske uprave je že zbral pregledne podatke o padavinskih razmerah v notranjskih krajih z ozirom na Barje. Ti podatki — 12 let nazaj — nazorno kažejo, kako se višina padavin na notranjskem Krasu menja mesečno in kako se vrste krajevni nalivi in v koliko vplivajo na povodnji na Barju.

Banska uprava pa bo v kratkem razpi-

sala velik komisijalen ogled krajev od Vrhniko proti Logatcu, Planini, Rakeku, Cerknici in Ložu. Dotična komisija bo na terenu poslovala več dni. V komisijo bodo poklicani inženjerji — strokovnjaki hidro-tehničnega oddelka, zastopniki banske uprave, zastopniki odbora za osuševanje Barja ter zastopniki posameznih notranjskih občin. Po možnosti si bo komisija ogledala razmere tudi na Barju.

Pozimi, ko bo stanje podzemskih voda nizko, namerava posebna ekspedicija oditi v znamenito Križno jamo, o kateri je »Slovenec« že priobčil prav zanimive članke. Ekspedicija bo proučevala v prvi vrsti hidrografičen položaj Križne jame.

15 letnica osvobojenja Slovenske krajine

V Dolenji Lendavi se je sestavil odbor, ki organizira slovesnost 15 letnice osvobojenja Slovenske krajine. Dnevni red je tale:

Sobota, dne 22. septembra 1934: ob 15 se položi venec na grob za osvoboditev Prekmurja padlih legionarjev na pokopališču v Murski Soboti, ob 19 bakljada po Dolnji Lendavi, ob 21 slavnostna seja v hotelu »Krona« v Dolnji Lendavi.

Nedelja, dne 23. septembra 1934: ob 6 budnica v Dolnji Lendavi, ob 8.25 sprejem zastopnika Nj. Vel. kralja, ob 8.30 služba božja, potem sprevid, revija prizorov iz prekmurskega narodnega življenja, ob 11 slavnostno zborovanje pred hotelom »Krona«, potem banket v hotelu »Krona«, ob 14.30 telovadni nastop, nato veselica.

V slavnostnih dneh je v poslopu meščanske šole prekmurska razstava.

Ukradena krava vrnjena

St. Vid pri Stični, 13. sept.

Kovčček Venceslav iz Pustega Javorja pri Sobračah je kupil na semnju v Smartnem kravo. Na potu je šel v gostilno, kravo je pa privezal pred hišo. Pa je prišel nek mešetar, kravo odvezal in peljal v svoj hlev. Kovčček je takoj sumil, kdo bi mu bil utegnil kravo odpeljati. Gre prihodnjo jutro v mešetarjev hlev — poldrugo uro daleč. In res dobi kravo privezano. Dobil je kravo nazaj. Tatu pa tudi ne bode zaslužena kazen odšla.

Divji preišči na Gorjancih

St. Jernej, 12. sept.

Divji prašiči so se zopet v večjem številu pojavili na Gorjancih in delajo po polje planinskih vasi veliko škodo. Nekaterim posestnikom so uničili skoraj vso koruzo in tudi ostale kulture so zelo poškodovane. — Lovci so pridno na delu, a žal doslej brez uspehov.

Ljubljanske vesti:

Limnologi v Ljubljani

Znanstveni raziskovalci živali in rasilin v sladkih vodah

Nad 100 limnologov, znanstvenih raziskovalcev sladkovodnih živali in rastlin, je bilo združenih na limnološkem kongresu, na katerem je bilo zastopanih 19 držav. Kongres pod kraljevim pokroviteljstvom se je 27. avgusta pričel v Beogradu pod predsedstvom prof. dr. Thienemana iz Kiela. Kongres je ves čas proučeval rastlinstvo in živalstvo naših sladkih voda, zlasti večjih jezer na jugu. Bil je prav za prav letni kongres. Udeleženci so se dalj časa mudili na Ohridskem jezeru, kjer je udeležence razloščila vse zanimivosti rastlinstva in živalstva univ. prof. dr. Siniša Stanković. Ta je zlasti zainteresiral vse udeležence za mnoge geološke posebnosti tega jezera, ki je ponekod globoko do 300 m. Po večdnevnom proučevanju Ohridskega jezera so limnologi krenili na Skadrsko jezero, kjer jih je še mnogo ostalo, od tam pa jezd Podgorico, Cetinje v Boko Kotorsko ter dalje do Plitvičkih jezer. Včeraj pa je bil v Zagrebu limnološki kongres zaključen. Iz Zagreba so se nekateri vrnili že domov.

Ljubljanske ulice

Ljubljanske ulice v zadnjih letih prav pridno tlakujejo. Največ pa tlakujejo z granitnimi kockami male oblike. Pri tem tlakovanju je glavna napaka ta, da pri tem na podzemsko dela ne mislijo dovolj naprej. Zato morajo tlak že po kratkem času na novo zamenjati, bodisi radi nivoja bodisi radi novih podzemskih napeljav. Zastavo nosi v tem seveda Marijin trg in njegov okoliš.

Druga velika napaka pa je ob progi električne železnice. Ob tirnicah je tlak vedno razmašan. Vzrokov za to je več. Eden je v tem, da niso tirnice povsod položene na trd temelj. Drugi vzrok pa je, da niso skladi ob tračnicah dovolj zaliti z asfaltom, oziroma da sploh niso zaliti. Najprej so sliko o tem tudi Stari trg. To je že skandalozno. Ker skladi niso zaliti, prodira voda ob tračnicah na temelj, kar je smrt za vsak temelj ceste.

Mnogo novcev se izda za vedno krpanje, ki pa prav malo pomaga. Kje pa so mestni inženjerji, da ne opazijo vsega tega?

Roko ji je poškodovalo

Ljubljana, 13. septembra.

V tiskarni Slovenija v Wolfovi ulici je bila tiskalnica za vlagalko 31 letna Marija Lesjak, stanujoča v Gosposki ulici in pristojna v Latio. Danes popoldne okoli pol 3 je Lesjakovo doletela huda nesreča, zaradi katere ji bo delo v tiskarni najbrž za vedno onemogočeno. Med marljivim delom pri malem stroju za tiskanje, je Lesjakova nenadoma obupno zakričala in se sescela poleg stroja na tla. Tovarišice so ji priskočile na pomoč in z grozo videle, da ima Lesjakova desno roko do zapestja vso zmečkanjo. En prst pa ji je strojni valjar kar odtrgal. Ponesrečenka so za silo obvezali, medtem pa poklicali reševalni avto, ki je takoj prihitel na kraj nesreče in prepeljal Lesjakovo v splošno bolnišnico. Nesrečni budo morali zdravnik najbrž amputirati roko nad zapestjem, če nastopijo med zdravljenjem komplikacije in se pokažejo sledovi zastrupljenja. Riziko dela...

★

Maša zadušnica za pokojno g. Mimico Heferle-Pfeifer se bo darovala v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 7 zjutraj v Uršulinski cerkvi.

Moderna Ljubljana. Pravzaprav smo lahko veseli, da lahko kažemo svojo nedolžnost nad dvajsetletno regulacijo Ljubljane. Vsak, ki opazuje dela na Franciskanskem mostu in tlakovanje Marijinega trga, bi bil prepričan, da bomo še ostale Ljubljane regulirali najmanj 20 let. Vse polje je že razkopan Marijin trg in končno smo pričakali jesensko deževje, ne da bi bil tlakov. Prešerna so seveda krog in krog zabatonirali, čeprav je že pred leti šlo na litre tinte ob reševanju Prešernove selitve. Pri nas se pač držemo načela:

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes in jutri ob 20, v nedeljo ob 15, 17.30 in 20 ter v ponedeljek ob 20:

Veseli svatje

ter »Boksarska tekma med Baerom in Carnero«. V nedeljo in v ponedeljek na običajne cene še pribitek 50 par za Rdeči križ.

Kulturni obzornik

Razstava v Jakopičevem paviljonu

Letošnja jesenska razstava iz galerije g. Antona Kosa obsega manjše število udeležencev umetnikov kakor lanskoletna prireditev in so v tem primeru prišli do vidnejšega izraza R. Jakopič, F. Klemenčič, B. Vavpotič, M. Gaspari in P. Loboda poleg del manj zastopanih: B. Jakca, F. Koširja, V. Seferova, I. Vavpotiča, H. Smrekarja in D. Inkiostrija.

Rihard Jakopič razstavlja to pot v osrednji dvorani kolekcijo rož, ki so mu postale očitno najljubši predmet barvnega izražanja. Stene žare od slike do slike, to je vrsta barvnih plamenov liki pisanih balončkov na nočnem vrtu. Do skrajnosti imaginarne in subtilne za nas gloksinije in astre na sliki 15. Edinstvene za nas so tokrat njegove nove risbe, figure v momentu gibanja, delavci eredi dela, na pr. Rudar, Kopač itd. Čisto slikarske risbe in skrajno dinamične, polne izrazne moči, čisto Jakopičeve. Je to serija del, ki mora priti na najvidnejše mesto v naši javnosti.

Tokrat nas preseneča kar najbolj prijetno Franc Klemenčič. Napoveduje se v letošnjih delih proket, ki pomeni zanj sprostitve, poglavitno, ojačenje. Klemenčičeva poleta je postala svobodnejša in neposrednejša. Če smo ga prej videli v maniri njegove svojevrstne tehnike vtejenega, je sedaj dosti svobodnejši, bolj svež in neposreden. Primerjajmo način na slikah 32, 33 in 36 z novim gledanjem na ostalih, predvsem na Kozarjah v anežu.

Izredno številno in vsebinsko močno je zastopan Bruno Vavpotič. Njegov akvarel je mestoma mojsterski posrečen, n. pr. kompozicija iz Rive dei Schiavonni, »stenogram« (citiram) iz Place d'Italie. Tudi Maksim Gaspari je v našem nov. Njegovo žegnanje, Madona in Kamniška na-

Nad 70 udeležencev kongresa s predsednikom prof. Thienemanom in kongresnim tajnikom dr. Sinišo Stankovičem je ob 10 dopoldne prišlo z brzovlakom iz Zagreba v Ljubljano. Udeleženci so splošno izjavljali, da so imeli ves čas svojih znanstvenih ekekurzij lepo vreme, zlasti na Ohridskem jezeru. Na glavnem kolodvoru so jih pozdravili: načelnik prosvetnega oddelka prof. Breznik v imenu bana, podžupan prof. Evgen Jarc za mestno občino, za Ribarsko društvo podpredsednik g. Sulgaj in tajnik g. Malenšek ter za Prirodoslovno društvo dr. Munda. Ze dopoldne so si ogledovali posebnosti Ljubljane, posebno so pregledali muzejske zbirke, ki hranijo tudi mnogo limnoloških zanimivosti. Po kosilu so se odpeljali v avtobusih do Krške jame k izviru Krke. Ta jama je zanimiva po svojem jamejskem živalstvu in rastlinstvu. Prof. dr. Kušer jim je tolmačil vse jamejske pojave življenja. Po pregledu jame je bila na stroške banske uprave kratka pogoštev, nakar so se vsi vrnili v Ljubljano.

najprej je treba nekaj postaviti, da potem zopet lahko razdiramo. O, ti ljube mečkanje, kdaj te bo konec!

Trnovski most. Most čez Oradaščico v Trnovem namerava mestna občina temeljito popraviti. Med drugim namerava napraviti nov temelj, obok ze železobetonsko ploščo med železnimi nosilci. Zaradi regulacije Ljubljane pa stoji most na severni strani preveč zaobrnjen in se srednja os zelo lomi na tem mestu z ozirom na novo regulacijo. Tudi je sedanjí most zelo ozek. V doglednem času bo treba te nedostatke odstraniti, posebno še z ozirom na novo projektovano pristanišče ob Ljubljanki, ki bo stalo prav v tem obližju. Zato vendar ni umestno, da se troši denar za krpanje mostu, kar se bo v doglednem času zavrglo. Malo dalekovidnosti bi vendar bilo priporočljivo tudi mestni upravi. — Trnovčan.

Sveže sardelice

po 8 Din kg oddaja danes in jutri
Vinarna KAJFEZ v nebotičniku.

Dijaski knjižni semenj končan. Včeraj dopoldne je bila na vseh ljubljanskih gimnazijah šolska maša, danes pa se je pričel reden pouk. Včeraj po maši se je kljub dežju nekaj časa vršil knjižni semenj, na katerem je bilo izredno povpraševanje po nekaterih redkih šolskih knjigah. Jasno, da so cene takim »starim špehom« poskočile in so jih mnogi prav dobro plačevali. Za mnoge »solarje« je bil semenj dobro doba knjižna borza. Prebrisani spekulant so znali na zviti in borzijski način voditi sejmske posle. Njih bilanca je bila visoko aktivna, kajti nekateri so si znali s knjigami prislužiti toliko, da so krili vpsinno in druge stroške. Mnogi so pa delali tudi v izgubo, saj tako je na visoki borzi, da eden vleče dobicek, drugi pa zaznamuje izgubo. Bili so pa tudi taki, ki so hoteli nepoučene starše goljufati za knjige. Včerajšnji popoldanski naliv pa je sejmarije preginal in so se nekateri stiskali še po pasaji Pokojniškega zavoda. Mnogi tujci so se prav z navdušenjem zanimali za to ljubljansko staro institucijo, kajti nikjer v državi nima dijaštvo take sejmske pravice.

Dr. Eleonora Jenko Groyer

ne ordinira do 29. septembra

Miklošičeva cesta št. 14-IL

Državni konservatorij v Ljubljani začne z rednim poukom v soboto, dne 15. t. m. Ravnateljstvo prav posebno opozarja gojence na instrumentalni pouk. Poučujoče se orkestralni instrumenti: čelo, kontrabas, flauta, oboa, klarinet, fagot, rog, trombeta in pozavna. Absolventi teh predmetov imajo najboljšo nade, da takoj po dovršitvi glasbenega študija dobe stalni zaslužek. Ponovno opozarjamo na nove učne moči: Pavel Šivic (klavir), Bogomil Leskovic (čelo), Pavla Lovšetova (sopran), Josip Franc (sopran), Kocjan (oboa), Pokorny Joze (fagot), Ukmar Vilko (glasbena zgodovina, estetika), Debevc Ciril (operna režija). Prijave novih gojencev med uradnimi urami v pisarni.

Pododbor društva Rdečega križa v Ljubljani bo priredil letošnje leto »Teden Rdečega križa« v nedeljo, 16. septembra 1984 s službo božjo za osvoboditelje našega naroda, ki bo ob 9.30 na Kongresnem trgu. Nato bo obhod po Selenburgovi

rodna noša prikazujejo kaj žive barve, svetlejši in bolj slikarski kolorit. Videti je, da njegov razvoj formalno še ni zaključen; njegova motivika je znano bujna in neizčrpana kakor narodna pesem. To niso le variacije enega, njegova folklorna odkriva venomer in prinaša vsikdar kaj novega.

Najboljša skulptura na razstavi je Madona Petra Loboda (marmor). Perfektno plastično form, fino izraženo milino čustvenosti, prav redko delo iz naših kiparskih atelejev predstavlja ta kip. Zanimivost razstave je spopolnjena z monumentalno Cankarjevo glavo v mavcu. Božidar Jakac razstavlja tri pastele, pejzaže, Franc Košir dvoje modernih, vzorno rešenih Tihozitij in dva težja akvarela. V. Seferova je prinesel iz Zagreba g. Koe in ga z zadovoljstvom pozdravljamo. Njegov Portret dame je odlično delo, med najboljšimi na razstavi, izdaja slikarja močne kvalitete in finega občutja. Ivan Vavpotič razstavlja Bohinjko jezero in Rože, dvoje njegovih znanih del, Hinko Smrekar ima tri ekromne risbe. Monotipije Dalmatika Inkiostrija so tudi že znana dela in zaslužijo nedvomno našo pozornost.

Zelimo tej razstavi prav ugoden potek in obojestransko zadovoljstvo. Dandanes so dobre razstave bolj in bolj redka prikazen.

F. Š.

Polemika v zvezi z Vrtem in Angelčkom

»Vrtec« pa v neki meri tudi »Angelček« imata lepo preteklost v slovenski mladinski literaturi. Saj je »Angelček« dopolnil 42. letnik, »Vrtec« pa že 64! Pa ne le, da sta oba leta prehodila pot, kakršne nima noben slovenski mladinski list za seboj, še več: »Vrtec« je vzgojil celo vrsto slovenskih pesnikov in pisateljev. Svoje prvence so nosili mladi slovenski literati v »Vrtec«. Tu so prišli prvi priznanje, prvi pogum in vzgon v lepo rast. Od tu so potem smeleje koračili k »Domu in svetu« ali »Ljubljanskemu Zvoncu« ter se oblikovali v smerah, ki jih je zahteval čas. Več sto generacij bralcev in književnikov je šlo skozi to »enašeto šolo pod mostom«, skozi šolo »Vrtec

Mariborske vesti:

Italijanski vagon zgorel med vožnjo

Maribor, 13. septembra.

Na progi med Pragerskim in Račami se je dogodil v noči na četrtek požar. Zgorel je italijanski vagon, naložen z juto ter je žarel z mogočnim sijem, ki se je videl daleč po Dravskem polju. Bilo je to ob 21.50, ko je odpeljal tovorni vlak štev. 554 s Pragerskega proti Račam. Nekako sredi poti med obema postajama je opazilo vlakospremnost osebe, da se je vnel zadaj priklopljeni vagon italijanskih železnice, ki je prihajal iz Trsta ter bil namenjen v Upiče v Češkoslovaški. Vagon je bil naložen z juto ter ga je poslala trdka Francesco Parisi iz Trsta. Vsega skupaj je bilo 81 bal sirove jute. — Strojevodja je ob izbruhu požara pospešil vožnjo ter tako preprečil, da se ni ogenj razširil na so-

sednje vagone. V Račah so na postaji goreči vagon naglo odklopili ter ga prepeljali na stranski tir, kjer je še dolgo svelil v noč, preden se je posrečilo naporu postajnega osebja in gasilcev zadušiti požar. Ostalo je le nekaj odžganih bal.

Poleg uničenega vagona trpi naša železniška uprava še 60.000 Din škode za zgorelo juto. Kako je požar nastal, se ni dalo ugotoviti. Zloben požig je izključen, ker so bila vrata na gorečem vagonu plombirana. Morda se je vtihotapila v notranjost vagona kaka iskra, verjetneje pa je, da je začela juta tleti že v Trstu pri nakladanju, kjer je morda kak delavec pustil ogorek od cigarete med balami. Goreti je namreč začelo na sredini. Ker juta zelo dolgo tli, preden se razgori, se je požar razpihal šele v bližini Maribora ter prišel do izbruha.

Smrt kosi. Na Radvanjski cesti 12 je umrl v visoki starosti 87 let, upokojen strojvodja gospod Franc Travizian, oče uglednega mariborskega trgovca g. Travizana. — V bolnišnici je ugrabila smrt 21-letnega tatarskega pomočnika Karla Novaka. — Naj počivata v miru!

Trgovska nadaljevalna šola. V nedeljo, dne 16. t. m. bo vpisovanje v vse tri razrede trgovske nadaljevalne šole na Zrinškega trgu 1/L, vrata št. 31, v pisarni upravitelja šole. K vpisovanju naj prinese vsak učenec, oziroma učenka zadnje šolske spričevalo, rojstni list, 2 izpolnjeni rodovnici, ki jih dobi v pisarni Združenja trgovcev, Jurčičeva ul. 8/II, in potrdilo o plačani celoletni šolnini (400 Din), ki jo plača tudi pri Združenju. Sprejemni, ponavljalni in drugi izpiti pričnejo v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 16.30 in trajajo še v torek in sredo. Reden pouk prične v četrtek ob 15. Vse ostale informacije dobe zainteresirani v šoli.

Hudo udarjen posestnik. Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Ivana Herga. Ogenj je nastal na skednju, kjer so zvečer kuhali koruzo, najbrž zaradi ogorka cigarete, izbruhnil pa je šele okoli polnoči. Požar je celo poslopje vpepeljal do tal ter uničil gospodarsko orodje in zaloge krme. Posestnik ima 80.000 Din škode, zavarovan pa je le za 20.000 Din. Požar je grozil tudi stanovanjski hiši, pa so ga omejitvi došli gasilci.

Teden Rdečega križa. Društvo Rdeči križ, ki stoji pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja in kraljice, priredi na prvi dan Teda Rdečega križa, t. j. v nedeljo, dne 16. sept. ob 10 v veliki dvorani pivovarne »Unije« slavnostno akademijo, ki bo trajala najdalje eno uro. Z ozirom na cilj društva Rdečega križa, na njegove težke in vzvišene naloge, prosimo občinstvo, da pokaže tudi na zunan svoje razumevanje do te organizacije in se udeleži proslave polnoštevno. Vstopnine ni. Tega dne popoldne ob 15 bo na vrtu in v vseh prostorih restavracije »Pri Gambrinu« velika ljudska prireditev v prid društva Rdečega križa. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Svira vojaška godba; nastopijo tudi harmonikarji Pomladka Rdečega križa. Vstopnina 2 Din.

Avtobusne zveze s tekstilnimi tovarnami. Mestni avtobusni promet se trudi, da bi navezal na svoje proge tudi uradniške in delavske množice pri tekstilnih podjetjih, ki so vsa na periferiji. V načrtu ima uvedbo novih avtobusnih linij od vseh v poštev prihajajočih tovarn ob začetku in koncu delovnega časa. Obenem bo na teh progah veljala znižana voznina.

Kontrola vozovnic. Finančna uprava je uvedla kontrolo vozovnic v mestnem avtobusnem prometu potom svojih organov. Bloki z vozovnicami morajo namreč biti predpisano žigosani in obenem

ulici, Tyrševi cesti, Dalmatinovi ulici, Miklošičevi cesti, Franciskanski most, Stritarjevi ulici, pred mestni magistrat ter mimohod pred spomenikom kralja Petra Velikega Osvoboditelja, kjer bo položil venec predsednik pododbora gospod dr. Oton Fetič, nato nadaljevanje obhoda po Mestnem trgu, Hradskega mostu, Dvorskem nabrežju, Dvorskem trgu na Kongresni trg, kjer bo ob 11 radioprenos predsednika društva Nj. kralj. Visočanstva kneza Pavla in nagovora predsednika pododbora dr. O. Fetičica. K proslavi je povabil pododbor predstavnike vseh oblasti, uradov in organizacij, svoje članke, kakor tudi člane ostalih društev pa tem potom najvljudneje vabi k obilni udeležbi.

Pobiranje trošarine na uvoženo blago. Pravilnik glede pobiranja trošarine na blago, ki se uvaža v mestno občino Ptuj po železnici, pošti ali z avtomobilu, je banska uprava v Ljubljani odobrila. Besedilo pravilnika je nabito na občinski deski. Interesenti se opozarjajo na ta pravilnik, posebno na določbo, da se tisti, ki se na katerikoli način odtegne plačilo uvoznine, kaznuje poleg plačila redne uvoznine še s 5kratnim iznosom prikrajsne uvoznine. Razen tega jamči za plačilo prijemnik blaga, kakor tudi lastnik in uvoznik z uvoženim blagom in vozilom. — Ker se bo to kazensko določilo brez izjeme strogo izvajalo, priporočamo, da vsi določbe pravilnika glede prijave uvoženega blaga in plačila uvoznine striktno upoštevajo.

Računski zaključek mestne občine Ptuj za leto 1933 je do 18. t. m. pri mestnem knjigovodstvu na vpogled.

Prenovitev minoritske cerkve. Minoritske cerkev, katere notranjost je bila lansko leto temeljito popravljena in prenovljena, so letos tudi v zunanosti temeljito popravili in prenovili. Dela, ki so trajala dalj časa, so sedaj končana in je cerkev dobila s to prenovitvijo prav lepo in okusno lice. To napravi na vse zelo prijeten vtis, posebno pa še na tujce, ki posejajo naše mesto in si ogledajo tudi to znamenito cerkev. S to prenovitvijo je pridobila posebno še Vodnikova ulica.

Nočni napad. Preteklo noč so neznani storilci napadli 24-letnega hlapca Antona Perneka iz Janeževcev pri Sv. Urbanu in ga obdelali z noži tako hudo, da je obležal in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Njegove rane so težkega značaja.

kontrolira finančni organ, če imajo vsi potniki vozovnice.

Krasne foto-karte evharističnega kongresa po 2 Din pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Najmlajši begunec. Včeraj je pribežala v Jugoslavijo čez mejo pri Soboti nad Dravogradom mati s 3 mesečnim otročičem. To je najmlajši begunec, ki je prišel doslej v našo državo iz Avstrije. Mati in otrok sta začasno v Mariboru.

Ljudem in kraju pomagano. Letos se nadaljuje zgradba nove ceste Bresterica—Sv. Križ nad Mariborom. Dela se vršijo s sredstvi iz bednostnega fonda ter podporo občine Kamnica. Z nadaljevanjem te preprotebe ceste je veliko pomagano kraju, znatno pa tudi ljudem, ki so dobili delo in zaslužek.

Polovico mostu barvajo. Pri Čmureku so Avstrijci že zdavnaj preplekali njihovo polovico mostu, ki veže obe državi preko Mure. Na naši strani so pričeli pleskati sedaj.

Absolvirana, brezposelna učiteljica nudi instrukcije za srednje šole. Naslov pove iz prijaznosti podružnica »Slovenca« v Mariboru.

Dvodnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave bo dne 21. in 22. sept. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8—12 in 14—18. Udeležbo je javiti do 20. t. m. ravnateljstvu šole.

Ponovna licitacija za oddajo poštini voženj na poverljivo mariborske pošte se bo vršila dne 22. sept. na mestnem načelstvu.

Naprosimo vse one dame in gospode, ki žele sodelovati v gledališču pri zboru ali baletu, naj se prijavijo pri gledališki blagajni.

Ptuj

Pobiranje trošarine na uvoženo blago. Pravilnik glede pobiranja trošarine na blago, ki se uvaža v mestno občino Ptuj po železnici, pošti ali z avtomobilu, je banska uprava v Ljubljani odobrila. Besedilo pravilnika je nabito na občinski deski. Interesenti se opozarjajo na ta pravilnik, posebno na določbo, da se tisti, ki se na katerikoli način odtegne plačilo uvoznine, kaznuje poleg plačila redne uvoznine še s 5kratnim iznosom prikrajsne uvoznine. Razen tega jamči za plačilo prijemnik blaga, kakor tudi lastnik in uvoznik z uvoženim blagom in vozilom. — Ker se bo to kazensko določilo brez izjeme strogo izvajalo, priporočamo, da vsi določbe pravilnika glede prijave uvoženega blaga in plačila uvoznine striktno upoštevajo.

Računski zaključek mestne občine Ptuj za leto 1933 je do 18. t. m. pri mestnem knjigovodstvu na vpogled.

Prenovitev minoritske cerkve. Minoritske cerkev, katere notranjost je bila lansko leto temeljito popravljena in prenovljena, so letos tudi v zunanosti temeljito popravili in prenovili. Dela, ki so trajala dalj časa, so sedaj končana in je cerkev dobila s to prenovitvijo prav lepo in okusno lice. To napravi na vse zelo prijeten vtis, posebno pa še na tujce, ki posejajo naše mesto in si ogledajo tudi to znamenito cerkev. S to prenovitvijo je pridobila posebno še Vodnikova ulica.

Nočni napad. Preteklo noč so neznani storilci napadli 24-letnega hlapca Antona Perneka iz Janeževcev pri Sv. Urbanu in ga obdelali z noži tako hudo, da je obležal in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Njegove rane so težkega značaja.

ja (Mladi stražarji), prinašal zanimive članke iz življenja in zgodovine Jadrana. A kar je glavno, Vrtec ne vzgaja mehkužnih belopoltnikov. Njegova osnovna vzgoja je delo! Le delo napravi človeka zrelega, vrednega člana človeške družbe (Finžgar, Mladina draga!) Poudarek dela vseh plasti je vendar tudi geslo vseh sodobnih gibanj!

Vrtec in Angelček, ki sta namenjena vsaki svoji mladostni generaciji, ništa okostenela, marveč nudita mladini v polni meri vsega, kar za svojo duhovno rast potrebuje!

Nove zahteve sovjetske literature

V začetku septembra je bil v Moskvi zaključen prvi zvezni kongres sovjetskih pisateljev. Zadne besede je izgovoril Maksim Gorkij: Odločno na delo! Na to odgovarja »Lit. gazeta« sledeče: »O mnogih vprašanjih je razpravljal kongres: o nalogah sovjetskega pesništva, dramatike, vzgoje literarnega naraščaja in podobnem. Pravi patos kongresa pa je bil patos borbe za kvaliteto... zato je mora biti borba za kvaliteto glavni klic Zveze sovjetskih pisateljev. Napake, ki so bile do zadnjega časa značilne v našem književnem delu, se morajo odstraniti: mi ne znamo delati, naše založbe izdajajo preveč plažnega blaga, listi so nepristopni in postajajo zmerom nepristopnejši, književniške hiše in klubi poznajo samo narodno stran, znotraj pa so brez vsebine. V prvi vrsti je potrebno dvigniti kvaliteto literarne kritike, na katere ime je bilo na kongresu izrečenih mnogo grenkih, a resničnih besed. Ne potrebujemo nikakršnih podeljanih redov, vse bolj potrebujemo več temeljitih del v klasični dedščini, monografij o literaturi narodov Unije, poudarjenju kritik, ki bodo znale voditi bralca kakor tudi pisatelja. Na delo tedaj, tovariški! Ob koncu kongresa Zveze sovjetskih pisateljev je bil izvoljen odbor, ki obsega poleg častnega predsednika M. Gorkega 100 pisateljev; med drugimi so: Afinogenov, Asejev, Gladkov, Zoščenko, Leonov, Pilnjak, Pasternak, Al. Tolstoj, Fedin, Ehrenburg itd., izmed Ukrajincev so v odboru Kulyk, Mykytenko, Kopylenko, Panč in Tyčyna; izmed Belorusov: Aleksandrovič, Janko Kupala, Jakub Kolas. Med revizorji so: Katajev, Babel itd.

Gregorska ciborija spet na altarju

Sv. Gregor, 11. sept.

Dne 29. julija t. l. se je božjoropni zločin, medtem, ko je v zvoniku slovesno k prazniku zvonilo, utihotal v cerkveno podstrešje in ostal tam cel dan. Od tam je lahko skozi pol metra široko, okroglo odprtino opazoval, kaj se vrši na altarju, in videl je lahko prav v tabernakelj. Ze pozno v noč, ko je nastal mir pred Domom pri cerkvi, se je moral lotiti bogoskopskega opravila. Ker je bilo samo nekaj dni po polni luni in je večna luč svetlo gorela, je opravil svoje delo lahko brez luči in je v zgodnjem jutru neopažen zapustil kriptistijo. Ko smo v ponedeljek šle ob pol 12. uri mogli odpreti tabernakelj, smo bili vsled groznega zločina kar omamljeni. Ničesar se nismo lotili, iz Vel. Lašč smo dobili en ciborij, da se je moglo sv. obhajilo varno in dostojno vršiti. Iz omotece nas je vzdrnila dne 24. avg. opoldne vest v »Slovenec«, da sta naša ciboraja dobljena. G. organist Al. Ovca ni strpel, da bi ne skočil na kolo in hajd v Ljubljano, da se prepriča, če je tako vesela vest tudi resnična. Nestrpno smo ga čakali, da se vrne. Ob 10. uri zvečer

dospe s potrdilom, da je dragocena najdba naša last. Naslednji torek, dne 28. avg. jih je isti donesel domov. Bila sta razvita v posamezne dele, toda v celoti prav nič potolčena ali poškodovana, samo nekaj nebitnih delov je bilo odlomljenih in zgrubljenih, ki so se lahko brez vsake spremembe oblik nadomestili. Dobili smo jih nazaj, bila sta pa med tem v bogoskopskih in svetnih rokav, zato se jima je pač spodobila nova obleka. Zlatniki so radostno zapustili svoja zgodovinska skrinjalca na dnu skrinj in pohiteli k g. pasarju Drnovšku v Ljubljano, da iz njih naredi nova svetla oblačila oropanim najdenčkom. Dobila sta tudi vsak po stožalo vrezan napis: »Božjoropno vzet iz tabernakelja v noči 29.-30. julija 1934, od ljubljanske policije dobljen 22. avg. 1934.« ki naj priča zanamcem o bogoskopskem sločinu ob našem tabernaklju in o dobroti božji, ki je v tako kratkem času spet naklonila nam tako drage posode za Kruh iz nebes. Z nepopisno radostjo jih je pozdravilo naše ljudstvo na Mali Smaren, ko sta spet nastopila svojo sveto službo.

Kaj pravite?

Dnevne vesti, ki jih o najnovejši dobi objavljajo naši časopisi, so žalostno poglavlje. Poleg običajnih naznanil raznih sej in prireditev ne bereš drugega kakor same kriminalne zadeve: poboje, prelepe, tatvine, sleparije in vlome. Te stvari niso žalostne samo zaradi svoje dolgotrajne enoličnosti, ampak žalostne so tudi po svoji vsebini.

Sledi sodišče, ki o teh domačih stvarih razpravlja in sodi. Tam vidiš krivce teh kriminalnih dejanj. A kdo so ti? Večinoma sami komaj dorasli frkolinci in petelinčki, ki so pa že vsi globoko posvečeni v vse tajnosti ljubljanskega podzemlja. Hranjeni so vsi ti pobi slabo, slabo so tudi obloženi, nekaj pa imajo le, na kar so silno ponosni: to so njihovi dolgi lasje; dolgi, da bi lahko ceste z njimi pomatili.

Nekdaj je bila pa napada, da so kaznjence strigli »na balin«, t. j. lasje so jim gladko obrili. To je bilo za kaznjence prav zdravo zaradi znanega muceca, ki se prav rad zaredi v dolgih lasih. Po njegovi obrili glavi si kaznjence še mesoce po prestani kazni lakoj spoznal.

Kaj pravite, g. urednik, ali ne bi bilo dobro, če bi tudi ljubljanska policija tiste frkolince in petelinčke dojala striti ali briti po glavi »na balin«? Jaz sem prepričan, da bi se pobi bolj balili obrite glave in kratkih las kakor pol leta zapora. Ti gospodje so namreč med seboj veliki kavalirji in mnogo drže na modo, ki zahteva dolge kuštre in kodre. Kdor vima teh, nima prave veljave, najmanj pri frkolincih.

Ali ne bi bilo torej pametno, če bi si policija nabavila iz fondov, kamor znašajo ljubljanski vseljaki ostanke svojega premoženja po prekričanih nočeh, kakšen aparat za striženje las, s katerim bi pobatino mnogo lažje krotila kakor s pendrekom ali pa z zapori?

Bili dva do tri mesece po glavi obril — to je hudo pri današnji modi!

Sadna razstava v Št. Vidu na Dol.

Št. Vid pri Stični, 11. sept.

Sadjarska podružnica v Št. Vidu pri Stični je priredila v Domu lepo sadjarsko razstavo. Okrog 300 krožnikov raznovrstnega sadja smo videli po mizah. Nekatera jabolka in hruške so bile res krasne že na pogled. Nič ne bi pričakoval, da se dobi v Št. Vidu, kjer sadjarstvo ni na višku, toliko lepega sadja. Tudi grozdja je bilo nekaj razstavljenega. Saj je na levem bregu Temenice, ki teče na vzhodnem delu šentvitske župnije, precej vinogradov. Videli smo tudi suho sadje, vkuhanu sadje in razne sadne ocedke. Tukajšnja šola je dala na razpolago vse knjige, ki obravnavajo sadjarstvo, in tudi raznovrstno orodje, ki ga umni sadjar potrebuje, kakor škropilnice, obralnike, lestve, škarje itd. Po stenah so bili razobešeni razni letaki, ki poučujejo, kako je treba preganjati razne škodljivce. Tudi več pomenljivih napisov smo brali: n. pr. »Jablana, hruške in druge cepe, cepi v mladosti za stare zobe«, »Kdor ne seje, ta ne žanje«, »Jabolko ne pade daleč od debla«, »Sadi sam in ne boš škilil na sosedov vrte«, »Sadno drevje krasi naše domove in naše slovenske vasi« itd.

Posebno pozornost je zbujala mala namizna sadna stiskalnica, katero je napravil tukajšnji mizar Hren Franc. Prav priprava je za gospodinjstvo, kjer izdelujejo razne sadne sokove. Videli smo tudi novo sušilnico, katero postavili kar na štedilnik. Ima devet malih les in se lahko suši sadje, gobe, fižol v stročji itd. Zato sušilnice ni treba posebej kuriti. Kadar se kuri v štedilniku, se tudi lahko sadje v tej sušilnici suši. Tudi gorkota, ki ostane v štedilniku, potem ko so jedla skuhana, se za to sušilnico uporabi. Naredil jo je domači ključavničar Rošanit Julij. Razne zaboječke za pošiljanje sadja po železnici in po pošti je izdelal Rojec Feliks, ki ima v Št. Vidu žago na električen pogon.

Sadna razstava je bila odprta tri dni: v soboto, nedeljo in ponedeljek, ko je bil v Št. Vidu sej. Prišlo si jo je ogledat silno veliko ljudi. Med razstavo so bila tudi tri predavanja. V soboto ob začetku je govoril g. okrajni kmetijski referent iz Litije o sadnem izboru. V nedeljo ob 11 in ob 15 je predaval g. tajnik Kmetijske družbe Kafol o sadni kupitji in o sadnih škodljivcih. Da je razstava uspešna, gre zahvala tukajšnjemu učitelstvu, ki je razstavo uredilo in imena razstavljalcev in vrste sadja zapisalo. Dijaki so napisali lepke in izeke, tikajoče se sadjarstva. Gasilci iz Št. Vida so pa prevzeli stražo.

Naj bi pač ta razstava povzdignila sadjarstvo v Št. Vidu.

V nedeljo 16. septembra bo sadna razstava v Velikem Gabru v občinski pisarni.

Ogenj

Sladka gora, 12. sept.

Preteklo nedeljo proti devetim zvečer je izbruhnil ogenj v Sopot, odkoder imamo napeljeno vodo na Sladkogoro in Polže. Namah je bil kraj daleč na okrog razsvetljen kakor pri svetlem solncu. Zgorelo je dvoje poslopij, kakih 40 m oddaljenih od rezervarja, ki drži 90 polnovnjkov vode. Če bi se delovalo galislo društvo, bi bil lahko v kratkem ogenj nastavljen. A društvo ima veliko število predpisov za tajnika in predpise za mandate, a niti se metra gasilskih cev. To je že drug slučaj, odkar stoji vodovod in stojita hidranta.

Tolovajski napad v Temeniški dolini

Št. Vid pri Stični, 13. sept.

O tolovajskem napadu v Temeniški dolini pridamo še:

Trije rokovanjaci so opazili, da ima Miklavčič denar. Napadli so ga na potu, mu vzeli 1250 Din, po vrhu so ga pa še do krvavega pretepli. Papirnat denar je pa tiščal v pesti, česar pa rokovanjaci niso opazili. Ko so ga pustili na pol mrtvega na tleh ležati, so se pa urnih krač pobrali najprej po cesti. Eden teh rokovanjacev je pa v naglici pobral Miklavčičev klobuk; svojega je pa pri ranjenemu pustil. Ko se je ranjenec zdrnil, je vzel seveda klobuk, katerega je našel. Po tem klobuku je spoznal, kdo ga je napadel. In tako so rokovanjace imeli.

Koledar

Petek, 14. septembra: Povišanje sv. Križa; Cijprijan.

Novi grobovi

† V Kriševih pri Ljutomeru je umrl tamošnji ugodni posestnik in ključavničar gospod Jernej Vrbnjak v visoki starosti 85 let. Blagi pokojnik je bil obče spoštovan mož, kremenitega značaja, vrl slovenski narodnjak in zaveden katoličan. Lepo je vzgojil svojo družino ter jo vzorno oskrbel. Eden od sinov, dr. Vekoslav Vrbnjak je znan kirurg ter je sedaj asistent mariborske bolnišnice. — Svetila pokojnemu večna luč! — Zalujočim naše iskreno sožalje.

Osebnosti

— Poroka. Pri Veliki Nedelji sta se v torek poročila Edvard pl. Kodolčić, posestnik iz Radgone, in baronica Formentini iz Gradca.

Ostale vesti

— Na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se je vršil završni izpit v septemborskem roku pod predsedstvom direktorja g. Jos. Gogale. K izpitu je bilo pripuščeno 15 kandidatov in kandidatnj, 7 jih je pa izpit ponavljalo. Izpit so napravili: z dobrim uspehom: Drnovšek Jožef, Kobe Julij, Dolinar Ivica, Jekovec Gabriela, Kupic Marija; z zadostnim uspehom: Dragar Bogomir, Ganter Ciril, Klemenec Franc, Lumber Zvonimir, Marčan Janez, Vitamvas Ferdinand, Bajda Stanislava, Buković Viljemina, Perme Julka, Ravuš Vida, Kastelic Stanko, Kodre Marjan, Masnec Josip, Podkrajšek Rudolf, Teršan Mirko, Brecljnik Olga in Stranjski Elfrida. Odklonjen ni bil nihče. V junjskem in septemborskem roku je skupno dovršilo šolo 18 kandidatov in 40 kandidatnj.

— Pri odebalelosti falzifikati več škodujejo, a naravna domača JORDAN grenčica koristi.

— Pravilnik o cepljenju koz. Ministertvo za socialno politiko in narodno zdravje je na podlagi zakona o nadzorstvu med zdravili biološkega izvira izdalo pravilnik o nadzorstvu nad cepivi zoper črne kozo. Po tem pravilniku je izdelovalec cepiva proti črnim kozam dolžan preizkusiti jakost in neškodljivost vsake serije cepila. Pod serijo se po tem pravilniku razume vsa količina cepiva, ki se dobi od ene cepljene živali. Izbera metode za proučevanje virulentnosti in neškodljivosti živalske limfe se prepušča izdelovalcu. Izdelovalec je dolžan poslati državnemu nadzornemu uradu vsako serijo cepiva v svrhu proučitve neškodljivosti in dognanja števila in vrste klic, ki se nahajajo v cepivu.

— Ljudje, ki trpe na hudem zaprtju in jih vrhu tega muči preobilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje krvi proti možganom, glavobol in utripanje srca ter trpe na obolenjih sluznice debelega črevesa, ranitvi istega, hemeroidih in tvorih, jemljejo jutraj in zvečer četrtinko naravne »Franz-Josef« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da so z najboljšim uspehom uporabljali »Franz-Josef« vodo pred in po operacijah.

— V Službenem listu kr. banke uprave dravske banovine od 12. septembra je objavljena »Naredba o osrednjem pokojniškem skladu igralekega oeebja in posebnem podpornem skladu ostalega neigralekega oeebja gledališč kraljevine Jugoslavije«, dalje »Naredba o nadzoru nad proizvodnjo in uporabo plemenitih kovin«, »Razpis št. 56. — Vračanje davčnih rafinerijam ob izvozu proizvodov iz uvoženih sirove in nepredelane nafte«, »Razpis: po-javilo št. 98 glede uvozne in izvozne tarife za slavnost leš«, »Razglas o razpisu novih volitev občinskega odbora za občino Rogaska Slatina-okolica« in »Objave banke uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934«.

— Avstrijski državni praznik preložen. Avstrijski konzulat naznanja, da je po naredbi avstrijske zvezne vlade z dne 27. aprila 1934, B. G. Bl. Nr. 1-249, v trajen spomin na razglas ustave 1934 zvezne države Avstrije proglašen 1. maj vsakega leta za državni praznik in obenem 12. november kot tak odpravljen.

— Banovinska kmetijska šola v Sv. Juriju pri Celju sporoča, da se zaključijo enoletni tečaj na šoli v soboto, 15. septembra. Ob 10 se vrše zaključni izpiti z malo domačo proslavo, na katero so vabljeni vsi starši gojencev in prijatelji zavoda.

— Za nedeljsko tombolo v Kranju je dovoljena polovična vozšina po vseh državnih železnicah (izjema ekspresni vlaki). Na vstopni (odhodni) postaji se kupi cela karta in železniška izkaznica, ki stane 5 Din. S potrdilom o udeležbi v Kranju (na kolodvoru ali pa na Glavnem trgu) in s kupljeno karto ter železniško izkaznico ima vsak brezplačen povratek.

— Radio Ljubljana, prvi slovenski tednik za radiofonijo. — Prva številka v novi seziji izide ta petek, dne 14. septembra. Revija, ki se nahaja v šestem letniku, bo zaenkrat, kakor smo poučeni, izhajala še v dosedanjem skromnem obsegu, bo pa kakor vse doslej neustrašno zagovarjala pravice slovenskega radia in pravice slovenskih poslušalcev. Spremenila se je že predlanskim v glasilo slovenskih poslušalcev in je v svojo stvarno in ostro kritiko (ki ni ostala brez represalij) dosegla marsikakšno izboljšanje sporeda naše postaje. Vsak zavodni slovenski poslušalec bi moral biti naročnik tega tednika, ki stane četrtletno samo 35 Din (naroča se v upravi, Miklošičeva cesta 7).

— Jugoslovanska knjigarna r. z. z. o. z. v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Fischer Mihael, Katholische Krankenseelsorge. 354 str., vez. 112 dinarjev. Gröber Dr., Einer ist er Lehrer Christus. 69 str., vez. 16 Din. Gröber Dr., Heile mich, Herr! 48 strani, vez. 16 Din. Hofius Siegfried, Kleine Gottesstreiter. Nagovori otrokom za vse nedelje. 135 strani, vez. 45 Din. Dr. Engelbert M. Münch, Näher zum göttlichen Heiland. Pridige za otroke. 84 strani, vez. 36 Din. Landmesser Franz Xaver, Die religiöse Formkraft des Katholizismus in der Zeit. 96 strani, vez. 24 Din. Dr. Alois Röck, Heilige Sitten. Kratke pridige za vse nedelje in praznike celega leta. 154 strani, vez. 62 Din. Dr. Alois Röck, Eine kleine Weile. Kratke pridige za vse leto. 189 strani, vez. 70 Din. Dr. Franz Schubert, Pastoraltheologie. I. del. Homiletik. 97 strani, vez. 50 dinarjev, vez. 65 Din. Hermann Skolaster, Tröstet mein Volk. Kratke pridige za nedelje in praznike. 246 strani, vez. 80 Din.

— Glede propagandnih lepakov, ki jih je izdala »Založba ljudskih iger« in jih te dni razpošilja po vseh slovenskih farah, pripominjamo, da je pri vsaki pošiljki opremljen le po en lepak z odgovarjajočim kolkom 1 Din. Če bi se dal uporabiti tudi drugi lepak ali če bi kje naročili še kaj več lepakov, prosimo, naj žrtvujejo kolek v vsakem kraju sami. »Založba« namreč ne razpolaga z obilnimi sredstvi. Kjerkoli lepaka ne bi prejeli, a bi ga mogli s pridom uporabiti (tudi kot okras dvorane itd.), naj sporoče »Založbi ljudskih iger« v Kranju, ki pošlje lepake takoj brezplačno.

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefov« grenčice.

— Od enega in istega kosa je napravljeno perilo — pa se ga nekaj kmalu raztrga, nekaj zapere in nekaj ga je še kot, da je novo. To je gospodinjam večkrat uganka, — ker ne pomislijo na pranje. Kajti mnogo pralnih sredstev pri odločevanju nesnag razpeta tudi tkivo, dočim druga sredstva zapet nesnago samo pobolijo, a je od tkanine ne odločijo. V tem je rešitev uganke. Zlatorog-ovi izdelki: Zlatorog-ovo milo, Zlatorog-ovoterpentinovo milo kakor tudi Zlatorog-ove luske pa temeljito očistijo vsako perilo nesnag in s tem pospešujejo trdnost perila. Zlatorog-ovi izdelki slove po svoji izdatnosti in po svoji učinkovitosti. Naše vrle gospodinje dobroto Zlatorog-ovih mil dobro poznajo, ker trde: »Le Zlatorog milo da belo perilo«.

— Obiščite lepo razstavo izvornih del slovenskih umetnikov: Jakopič, Vavpotič, Gaspari, Loboda, Klemenčič in drugi. — Odprta do 16. septembra v Jakopičevem paviljonu.

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množice »Franz Josefov« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

Mehmeda so kar slekli

Vlomilci v Pleškovo stanovanje obsojeni.

Ljubljana, 12. sept.

Mali kazenski senat, ki mu je predsedoval s. o. s. Hudnik Adolf, je danes sodil 3 bosanske vlomilce, ki imajo najhujš drugače še več vlovov v ljubljanski okolici na vesti, a jih njim ne morejo dokazati. Državni tožilec je obtožil 26-letnega delavca Velago Bektaševića in njegovega 33-letnega brata Mehmeda Bektaševića ter 25-letnega Džamila Hajdeniča, da so 29. maja letos po noči vlomili v stanovanje Alojzije in Frana Pleško v Rožni dolini ter odnesli bogat plen, mnogo zlatnine, obleke in perila ter gotovine 3200 Din. Pleškova sta utrpela do 16.775 Din škode. Oba brata Mehmed in Velago pa sta dalje obtožena, da sta tri dni poprej vlomila v Unajnarjih pri posestnici Franciški Bratun ter ji odnesla za 2.890 Din raznih stvari, kakor tudi pri posestniku Mikušu v Mali Nogi pri Litiji, kjer sta odnesla razno obleko za 900 Din.

Po velikem vlovu pri Pleškovih so jo vsi trije popihali iz Ljubljane. Sedli so na dolenjski vlak, se skrili v samotni kupe z namenom, da pridejo do Karlova. Pri Novem mestu so orožniki kontrolirali potnike. Vsi trije so bili sumljivi. Napovedali so jim aretacijo. Skušali so z vlaka poskakati, posrečilo se je to samo tretjemu Džamilu, ki so ga pa 1. junija tudi prišli.

Pred malim senatom so vsi inkrimirane vlome prostodušno priznali. Bili so obsojeni: Velago Bektašević na 1 leto in 8 mesecev robj, brat Mehmed na 1 leto in 8 mesecev robj, zadnji Džamil Hajdenič pa na 1 leto strogega zapora.

Po sodbi se je oškodovana Franciška Bratun obrnila k predsedniku: »Gospod sodnik! Naj drugi slede suknjič... To je suknjič mojega očeta. Dobro ga poznam!... Predsednik Mehmedu: »Ali je res?... Mehmed: »Ne! Kupil sem ga! Bratunova: »Tudi telovnik je očetov. Tudi hlače! Naj se kar sleče! Tudi naramnice so očetove! Bratunova je pobrala suknjič, telovnik in naramnice, pustila pa je obsojenca hlače. Mehmed je nato predsedniku priznal: »Res je. Ukradel sem vse.« V jetnišnici so Mehmedu slekli še hlače in ga oblekli v kaznilniško uniformo.

Cerkveni vestnik

Stalna kongregacija Marijinega varstva (za gospe) v Ljubljani. V soboto, na praznik žalostne Matere božje bo ob 6.30 sv. maša na Rožniku (s prišlo za sv. obhajilo), kakor je bilo določeno. Udeležimo se polnoštevilo!

Poizvedovanja

Mol, moder papagajček se je izgubil. Najditi! Je naproša, da ga proti nagradi 30 Din odda v Gosposki ulici 3, III. nadstropje.

Celje

Smrt bivšega profesorja celjske gimnazije. Dne 5. septembra je umrl v Mödlingu pri Dunaju v 76. letu starosti bivši profesor celjske gimnazije Edvard Prechtli, ki je dolga leta pred vojno služboval na celjski gimnaziji.

Smrtna kosa. V celjski bolnišnici je umrl Arzenec Franc, 49 let, 80% vojni invalid iz Skofje vasi. — V Gaberju, Mariborska cesta 19, je umrla Leban Doroteja, žena tov. delavca. N. v m. p.

Požar. V sredo okrog 10 zvečer je bila galisilska četa v Celju z Miklavčevega hriba obveščena, da nekje gori. Ogenj je bil videti v smeri proti Dobrni. Celjski gasilci so se res takoj odpravili na pot, vendar je med potjo požar postajal manjši, vsled česar so izgubili orijentacijo in so se kmalu vrnili.

Posvetitev zvonov za Marijino cerkev. V sredo popoldne so bili v Mariboru slovesno blagoslovljeni novi zvonovi za Marijino cerkev. Blagoslovitev je izvršil prevz. škof gosp. dr. Tomažič. Te lepe slovesnosti se je udeležil tudi gosp. Selišek, ki je velikodušno omogočil nabavo novih zvonov in bil tudi sam boter, ter večje število Celjanov.

Trbovlje

Zavržene pritožbe proti občinskim volitvam. Upravno sodišče je zavrnilo pritožbe zoper občinske volitve v Trbovljah in Dol. Hrastniku. Tozadnjevali akti so že prispeli na občino in se ima predaja novoizvoljenim odborom po zakonskih predpisih vršiti prihod nje dni.

Naval na meščansko šolo. Na novo se je vpisalo v meščansko šolo 96 učencev, tako bo tudi letos morala biti v prvem razredu paralelka, zato bo primanjkovalo prostora in učnih moči.

Mrlič. Po dolgem presledku starih tednov je umrl v pokopjen rudar Matko Ivan, star 71 let. Za župnijo, ki ima več ko 17.000 duš, je tako dolg presledak brez mrliča res nekaj izrednega.

Naznanila

Ljubljana

1. Zdrženje gledaliških igralcev, sekcija Ljubljana, ima v nedeljo, 16. septembra ob 10 v opernem gledališču svoj redni občni zbor.

1. Občni zbor Filharmonične družbe bo v ponedeljek, 1. oktobra ob 20 v Hubudovi pevske dvorani posloj. Glasbeni Matice. Dnevni raz: Poročila funkcionarjev, volitve novega odbora in slučajnosti.

1. V dnevi gospodinski in kuharski tečaj Nabavljane zadruga uslužbenecv državnih železnic, ki prične z rednim poukom jutri, 15. septembra ob 8, se vrši vpisovanje doklet samo še danes od 10 do 18 v Železničarski menzi v Pražakovi ulici.

1. Kino Kodeljevo predvaja danes in jutri ob 20, v nedeljo ob 15, 17.30 in 20, in v ponedeljek ob 20 voselojzko »Veseli svetle« in kot dodatek barvan film »Otroško sanje« ter najnovejšo filmsko senzacijo: Hokersko težko med Barom in Corvoro. Cene Din 4.50, 5.50, 6.50, balkon 9 Din. — V nedeljo popoldne za otroke Din 2.50. V nedeljo in v ponedeljek na te cene se pri-bitek 50 par za Rdeči križ.

1. Nočno službo imata lekarni: Dr. Piccoli, Tyr-seva cesta 6; mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Maribor

1. Zdrženje rezervnih častnikov in bojnikov s Mariboru obhaja v soboto, 15. septembra svojo slavo. Maša zadušnica za padlimi junaki pri proboju solunske fronte bo v franciskanski cerkvi ob 7, v pravoslavni kapeli pa parastos ob 8.30. Vsi člani so dolžni udeležiti se te počastitve naših padlih tovarišev. K udeležbi so s tem vabljena tudi vsa vojska in civilna ob-lastva, kakor tudi ostalo občinstvo. Posebnih vabil ni-bode. Ker odpade takrati vsaki parastos na Trgu svobode, prosimo vsa solska razveljavljata, odnosa upraviteljstva, da odrede proslavo proboja solunske fronte pri zgodovinskih urah, da se bo mladina zavedala važnosti tega velikega zgodovinskega dogodka.

Drugi kraji

Kranj. Krožek prijateljev Francije v Kranju je že začel pripravljati za novo poslovanje leto. Vršili se bodo spet trije tednji francoskega jezika (začetniški, nadaljevalni in konverzalni). Tečaj se bodo začeli 1. oktobra. Knjižnica krožka se nahaja v gimnaziji. Odprta je vsako sredo od 18.30 do 19.30, revije in časopisi pa bodo poleg tega na razpolago še ob sobotah od 18 do 19.30. V kratkem se bo začela pobirati članarina. Pozivamo kranjske meščane, naj v obilnem številu pristopa h krožku, ki v našem mestu vrši veleno poslanstvo našega kulturnega sblaznjenja s Francijo.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

OPERA (Začetek ob 20)

Sobota, 15. septembra: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Izven.

Nedelja, 16. septembra: »Manons. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Za nedeljo, 16. septembra je določena vzprizorev opere »Manons« v zasedbi: gospe Gjurgjennae, Ribičeva, Brnctova, Spanova ter g. Gostič, Primožič, Marjan Ruz in Petrovič. Dirigira kapelnik Stritof, režija je Debečeva.

Se je čas, da si preskrbite stalni sedež za dvajset dramskih in osemnajst opernih in operetnih predstav v ljubljanskem Narodnem gledališču. Abonma, katerega podpis je pač vsakomur mogoč, saj so mesečni obroki izredno nizki ter znašajo od 20 Din za galerijski sedež do 420 Din za najboljšo ložo uradniškega abonmaja. Za neuračeno se cene za malenkost višje. Priglas se sprejema že v petek in v soboto v veži dramskega gledališča od 10 do 12 in od 15 do 17. Kdor ne more plačati prvega obroka takoj pri vpisu, ga lahko vplača v začetku oktobra. To naj ne bo ovira za priglas k abonmaju.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nova mariborska sezona se začne v torek, 2. oktobra. Za takoj ob začetku prejemajo abonente zanimiv in dober repertoar: Shakespearejeva »Hamleta«, Can-karjeve »Hilce«, Wildgejeva »Idealnega soroga«, in Leharjevo opereto »Carjevič«. — Abonirajte se zato čimprej v gledališču! Abonma je zelo poceni in pomeni okoli 50 odstotkov popusta normalnim večernim cenam.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 14. septembra: 12.15 Plošč 12.50 Poročila 12.00 Glas, plošč 18.00 Onstran Gorjanecv (Vladimir Regally) 18.30 Plošč 12.00 Primorska ura 19.20 Proboj solunske fronte 19.50 Čas. Jedilni list 20.00 Saksoson solo (Miloš Zihler), vmes poje gdna Ivica Cankarjeva opretno pesmi 21.00 Ravel: Le tombeau de Couperin (plo-šče) 21.30 Ženski tercet Stritar 22.00 Čas, poročila 22.15 Tamburški orkester.

Drugi programi

PETEK, 14. septembra. Belgrad: 19.10 Orkestralna glasba 20.30 Premos iz Zagreba — Zagreb: 20.00 Koncert HPZ — Dunaj: 19.10 Narodne pesmi 20.30 Ljubljanski trije akti, Artur Schnitzler 22.00 Večerni orkestralni koncert — Budimpešta: 20.45 Glasbena glasba 22.00 Vokalni koncert — Milan-Par: 20.45 Igra 21.50 Orkestralni koncert — Rim-Bar: 20.45 Opereta 21.50 Spominjalni vretoviz, Joh. Strauss — Praga: 19.10 Operna arija 20.35 Ljub-zen v češki deželi 20.45 Slovenska ura 21.15 Simfonični koncert 22.15 Češki šlagerji — Varšava: 20.30 Violinski in orkestralni koncert 22.35 Zabavna in plesna glasba — Nemčija: 20.15 Zegnanje na Svatekum.

Človek popravlja naravo

Živali, ki so se sprevrle

Skoraj vsakomur je znan ponesrečeni poskus vpeljave bibrovec, neke vrste podgan, ki so jih v njihovi domovini izredno cenili radi dragocenega kožuščka. V Evropi so pred leti uredili na več krajih posebne farme, kjer so skušali pod podobnim podnebjem vzgojiti te dragocene podgane. Seveda so pazili na to, da nobena podgana ne bi mogla uiti. Na vse so mislili reči teh podgan, samo na to ne, da je ta podgana tudi mojster v kopanju rovov pod zemljo. Tako so ušle podgane in se danes razmnožile po vsej Evropi, pri tem pa izgubile svoj dragoceni kožušček, tako da so popolnoma navadne škodljivke, katerih preganjanje je potrebno, ne prinese pa nobene koristi.

Podoben primer se je zgodil v Avstraliji. Leta 1864 je ovčerejec Robinson naročil iz Anglije 13 kuncev. Spustil jih je v svojem gozdu zato, da bi lahko lovil to v Angliji tako nedolžno divjačino. Podnebeje pa je kuncem tako zelo ugajalo, da so se začeli silno hitro množiti. Do l. 1870 so pobili že v gozdovih nad 100.000 kuncev, vendar je bilo teh vedno več. Delali so velikansko škodo v gozdovih in na obdelanem polju. Čez 15 let je morala poseči celo avstralska vlada v to vprašanje in izdala posebne zakone o pobijanju kuncev. Težke milijone je stalo preganjanje te nadloge. Zgradili so tisoče kilometrov dolge žične ograje samo zato, da bi omejili razširjenje kuncev po vsej Avstraliji. Kljub temu pa je nadloga, ki so jo delali kunci, rasla in z njimi njihovo število. L. 1888 so samo v Novem južnem Walesu pobili nad 19 milijonov kuncev, ne da bi se kaj poznalo. Poskušali so tudi pregnati kunce na ta način, da so uvozili njihove naravne sovražnike: mačke, podlasice in dehurje. Na žalost so se tudi ti izprevrili in mesto, da bi uničili kunce, so uničili skoraj vse domače avstralske ptice. Šele l. 1890 so našli prvo pravilno rešitev, ki bo polagoma najbrž zmanjšala škodo, ki jo delajo kunci. Opazili so namreč, da se kunci tem hitreje množijo, čim manj je samice. Tri desetletja sedaj pobijajo samo kunce samce, izpuščajo pa samice, ki so jih znanomovali. Verjetno je, da se bo v kratkem času na ta način posrečilo občutno zmanjšati število kuncev, ki so povzročili avstralskemu poljedelstvu škodo, ki presega težke stotine milijonov.

Podoben se je zgodilo v Ameriki z vrabci. Ker v Ameriki ni bilo vrabcev, se je ameriška

vlada odločila, potem ko je z obsežno anketo zaslila nad 300 strokovnjakov, da bo uvozila vrabce v Ameriko. Glavni razlog je bil seveda ta, da so Angleži, ki so se preselili v Ameriko, hoteli tudi v novi domovini slišati njim tako dobro znano živkanje vrabcev. Nekateri pa so bili celo mnenja, da je vrabec koristna žival, ker uničuje škodljive žuželke. Tako so l. 1850 spustili v Ameriko 8 parov vrabcev, ki pa niso uspevali. L. 1852 so uvozili v Ameriko za 200 dolarjev vrabcev, ki so jih razdelili na 16 ameriških mest. Prebivalstvo je povsod pozdravljalo vrabce z največjim veseljem. Postavljali so jim umetna gnezda in država je pod kaznijo 5—25 dolarjev prepovedala pobijanje vrabcev. Že l. 1868 so bili razširjeni vrabci skoraj po vseh Združenih državah. Odloki, ki so prepovedali preganjanje vrabcev, so bili razveljavljeni in kmalu za tem je bila celo razpisana na glavo vsakega ubitega vrabca nagrada. Dobrote je bilo že preveč in kdor ni mogel drugače zaslužiti denarja, je šel in pobijal vrabce ter dobil od kosa en cent, če jih je predložil najmanj 25. Pod kaznijo je bilo prepovedano krmljenje vrabcev in postavljanje gnezd zanje. Vse to seveda ne bi mnogo pomagalo, da ni razvoj ameriških mest sam posegel v ta vrabčji boj. Velikanska mesta in promet v njih je izpodrinil konja, ki je s svojimi odpadki bil največji dobrotnik vrabcev. Zato je v večjih mestih danes že prav malo vrabcev, obdržali pa so se še na deželi, kjer še vedno delajo občutno škodo, tako da Amerika še danes obžaluje dan, ko so pripeljali prve vrabce v Ameriko.

Pa niso to edini zgledi. Podobno se je zgodilo na otoku Sv. Helene s kozami, ki so uničile skoraj vse gozdove, v Novi Zelandiji s škroci, ki so, mesto da bi se lotili gosenic in žuželk, napadli sladko sadje. Celotna naša pridne čebele so se polenile, ko so jih prepeljali v Indijo, kjer je večna pomlad. Evropski čebelarji, ki so prišli v Indijo, so bili pač prepričani, da jim bodo čebele vsako leto nabrale trikrat več medu kakor v Evropi. Zato so jih pripeljali s seboj. In v resnici so čebele prvo in drugo leto tako pridno nabirale med, da so se panji kar šibili. Ko so pa zapazile, da vlada večna pomlad in da zime ni, tudi zimskih zalog niso nabirale in čebelarjem so ostali skoraj prazni panji.

Bazil Saharov

Med imeni pred kratkim odkrite afere v zvezi z dobički pri prodajanju orožja v Ameriki, je tudi ime Basila Saharova. Ime tega moža je igralo v zadnjih 10 letih čestokrat vlogo. Toda zdaj se, da se je temu možu posrečilo zasresti tuji

pregled v skrivnost njegovega narodnega izvora in njegovega življenjskega poteka. Pač se je že mnogo o njem pisalo in mnogo jih je poskušalo po svetiti v temo njegovega življenja, toda nikomur se ni posrečilo odkriti, kdo in kaj je prav za prav ta mož. Zdi se, da je bil v mladih letih — sedaj je star 84 let — politični ujetnik v Rusiji. Gotovo pa je, da se je vedno bavil s trgovino orožja. Premoženje Basila Saharova se ceni na 30 milijonov funtov sterlingov, kar pač ni malenkost. Vseled padca vrednosti angleškega funta se je njegovo premoženje kajpada nekoliko zmanjšalo. Toda mož, o katerem se med drugim trdi, da je prišel kot občinska sirota iz bližnjega Orijenta, poseduje še zmeraj veliko bogastvo. Pozimi stanuje v Monte Carlu, poleti pa na svojem gradu v bližini Pariza. Dosele je mu je še zmeraj posrečilo skriti se pred radovednimi očmi. S trgovino z orožjem se je bavil Basil Saharov že od l. 1878, to se pravi, že v času berlinskega kongresa. Svoje veliko premoženje si je torej pridobil samo s to trgovino, ki pa se, kakor se zdi, še danes močno rentira.

Arheološke najdbe v severni Rusiji

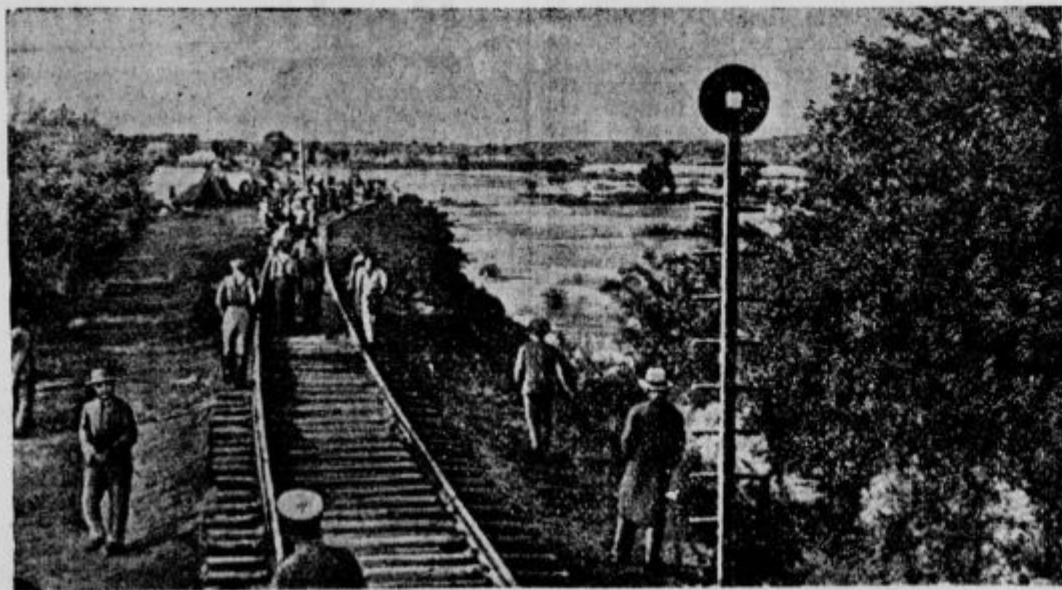
Sovjetska arheološka ekspedicija se je kar vrnila po dolgih raziskovanjih v severnih krajih v Moskvo. Ekspedicija je poskušala z mnogimi izkopavanji na tundrskih tleh v severnih krajih Rusije. Ob tej priložnosti je odkrila dve predzgodovinski vasi iz kamene dobe, ki so stale druga na drugi. Starejša spodnja vas poteka iz 4000 let pr. Kr. rojstvom, a druga iz 2000 let pr. Kr. rojstvom. V Tundri so našli tudi mnogo ohrajenih kosti, kakor tudi mnogo raznih ribiških potrebščin, strelje in drugih naprav za ribji lov. V zgornji vasi pa so našli tudi človeški okostnjak.

Barthoujeva vpljudnost

O gospodu Barthouju, francoskem zunanjem ministru, ki šteje sedaj 72 let, se širijo različne govorice, kako neizmerno je dvorljiv, vpluden, duševno prisoten in gibek. Pred nekaj dnevi ga je neka gospa, ki se je le prerada bavila s kronologijo, to se pravi s starostjo svojega bližnjega, vprašala: »Ali veste moj predragi, da štejeva vi in jaz skupno 140 let.« »Potemtakem morate, moja predraga,« je mirno odgovoril Barthou, »dodati, da sem jaz kot mož 90 let še čudovito gibek...«

Predsednik Zveze narodov. Švedski zunanji minister Sandler je bil izvoljen za predsednika toletnega zasedanja Zveze narodov.

Mandžurski roparji. Prva originalna slika o krvavem napadu kitajskih roparjev, ki so v bližini Harbina napadli in izropali osebni vlak. Japonsko vojaštvo straži pri popravilu proge. Kakor je znano, so roparji vlak iztirili in potem izstopajoče potnike postrelili in izropali.

Sovjeti in Zeneva. Francoski zunanji minister Barthou v razgovoru s sovjetskimi zunanjim komisarjem Litvinovom v Zenevi. Veebina razgovora se brez dvoma nanaša na veslop sovjetske Rusije v Zvezo narodov.

Stoletnica žveplenk

Sto let je tega, ko je več izumiteljev približno hkrati napravilo izum, brez katerega si danes udobnega življenja skoraj predstavljati ne moremo. Naši najstarejši kmečki očanci nam še vedo pripovedovati, kako so kresali ogenj in lovili iskro s kresilno gobo. Koliko dela je bilo včasih treba, da je zagorel v peči ogenj, danes pa posežemo po vžigalicah ali še modernejših vžigalnikih in kakor bi trenil, plapolja v peči vesel ogenj.

Izumitelji žveplenk sicer niso imeli sreče s svojimi izumi. Nihče ni obogatel, čeprav bi zaslužili lahko lepo premoženje. Ni ga bilo namreč podjetnika, ki bi se hotel lotiti izdelovanja žveplenk na debelo, tako da sta minili dve leti, preden so prišle prve žveplenke na trg. Prvi, ki je spoznal važnost žveplenk in velikanske možnosti zaslužka z njimi, je bil švedski tovarnar in veletrgovec John Walker. Vse svoje premoženje je vložil v tovarne za vžigalice, katere je začel graditi na Švedskem, in l. 1834 je vrgel na trg prve žveplenke. Radi tega smatrajo po vsem svetu l. 1834 za rojstno leto vžigalic.

Kaj kmalu se je izkazalo, da se švedski tovarnar ni uračunal. V nekaj letih je preplaval ves svet z vžigalicami in zaslužil ogromne vsote. Tudi

dejstvo, da so bile prve žveplenke strupene in da se je radi neprevidnega ravnanja z njimi zgodilo mnogo nesreč, ni oviralo razširjanja žveplenk. Prve žveplenke so bile iz mehkega lesa, glavice so bile iz mešanice strupenega belega fosforja in evinčenega oksida. Leseni klinčki sami so bili do polovice namočeni v žveplu, zato, da so raje gorili. Odtod tudi naše ime — žveplenke.

Okrog l. 1850 so prišle na trg že prve nestrupene žveplenke. Glavica ni več vsebovala nikakršnega strupa, le torna plošev, na kateri so se vžigale žveplenke, je ostala še strupena. Žveplo, v katerem so namakali žveplenke, se je umaknilo parafinu, beli fosfor na škaticah pa je zamenjal mnogo manj nevarni rdeči fosfor. Končno se je v začetku 20. stoletja posrečilo odstraniti tudi iz tornih plošev vsakršen strup, tako da so postale žveplenke zdravju popolnoma neškodljive.

Sto let proizvodnje žveplenk je seveda silno povečalo industrijo žveplenk. Švedska je dolgo časa ostala med proizvajalci na prvem mestu. Kapital se je polastil produkcije žveplenk, ki je bila skoraj na vsem svetu v rokah le nekaterih posameznikov, med katerimi je bil še najbolj znan žalošno preminuli »kralj žveplenk« — Kreuger.

Taborišča dela na Poljskem

Poljska je začela reševati vprašanja brezposelnih delavcev z ustanovitvijo delovnih taborišč. Prvo tako taborišče je ustanovilo društvo za brezposelno mladino v aprilu tega leta. Prostovoljni bataljoni dela so ustanovljeni tudi v Gor. Sleziji. V vsa ta delovna taborišča se sprejemajo mladeniči od 17 do 21 let. Član taborišča prejema hrano za ves dan, 50 grošev dnevno za svoje delo in 5 zlotov mesečno na hranilno knjižico, katero lahko dvigne takoj, ko izstopi iz taborišča. V taboriščih so zaposleni samo neoplenjeni, medtem ko se daje služba v javnih delih predvsem delavcem z družinami. V taboriščih se dovršuje tudi šolska izobrazba brezposelnih fantov, kjer poučuje same kvalificirane pedagoške učne moči.

Poslednja denarna vloga Amundsena

Gabrijel Konradi, norveški general in konzul v Londonu, je izjavil, da je polarni raziskovalec Amundsen l. 1928 tik pred odhodom na Severni tečaj, kamor je šel iskat ponesrečenega generala Nobila, vložil v angleški banki 300 funtov denarja. Med tem časom so seveda obresti visoko narastle, a še nihče se ni javil, da bi dvignil denar.

Hitler v časopisih

Časopisna statistika v Ameriki je ugotovila, da je v zadnjih treh letih največkrat imenovano v svetovnem tisku ime nemškega kanclerja in Reichsführerja Adolfa Hitlerja.

Val vročine na Francoskem

Po silnih plohah je zadnje dni zajel Francijo val vročine. V Parizu se je dvignila temperatura na 30 stopinj v senci, kar pomeni najvišjo temperaturo v mesecu septembru od l. 1895 dalje.

Trinajletni deček ujel ribo, težko 6 centov. Trinajletni angleški ljudskošolski učenec, John Holdeworks, je ujel na obali pri Scarborough tuna, težkega nekaj nad 6 centov. Ujel ga je trnek.

Naročajte 'Slovenca'!

Gospodarstvo

Preusmeritev gospodarske politike

Za izvoz nimamo samo žita in češpelj, ampak tudi drugo sadje in les!

»Politika« je v avgustu prinesla pod tem naslovom članek g. A. Vikaoviča, ki je posebno zanimiv v svojih zaključkih, izvajanjih, kateri v naslednjem doslovno najmo:

Rezultat žitne konference nam vsiljuje tale zaključek: Moremo tudi letos in v prihodnjem letu in še dve ali tri leta imeti uspeh in zlepa ali zgrda, z besedo ali orožjem rešiti si dovolj velik žitni kontingent za izvoz. Toda vsako leto, ki prihaja, bo to šlo težje kot prirodna posledica gospodarskih sil, ki delujejo v današnjem svetu.

Zato nas konferenca uči, da svojih oči ne smemo upirati v bodoče v žito, ampak da že zdaj mislimo na preusmeritev svoje proizvodnje, da od žitne proizvodnje preidemo na one vrste proizvodnje, kjer lahko še za dolgo moremo računati na prodajo na inozemskih tržnicah in da, čeprav bi bil to bolesten proces, polagoma pospešujemo svojo industrijo, ki nam mora nadoknaditi bodočo izgubo v izvozu žita.

To so kaj zanimivi zaključki, ki nam kažejo, da tudi v srbijanskih krogih začnejo drugače gledati na bodoči razvoj naše gospodarske politike, kakor nam jo diktirajo današnje razmere v svetovnem gospodarstvu. Imeli smo že večkrat priliko

opozarjati naše čitatelje, da pri nas zlasti pri trgovinskih pogodbah le preveč gledamo na prodajo našega žita. To je nevarna stvar. Vzemimo samo pšenico. Spomlad ali še prej se pogodimo z neko inozemsko državo, da bo vzela toliko in toliko naše pšenice. Zato ji dajemo koncesije pri uvozu njenih izdelkov. Kaj lahko se nam pa zgodi, da je letina pšenice slaba in naenkrat se znajdemo v položaju, da ne moremo izvažati žita in so vse ugodnosti bile danes zastoj. Na drugi strani pa ostanejo v veljavi vse koncesije, ki smo jih dali pri uvozu v zameno za pšenico in tako se vedno bolj veča naša gospodarska odvisnost od inozemstva. Zato je skrajni čas, da se naša splošna gospodarska politika, posebno pa zunanjetrgovinska preusmeri na druge predmete, ki imajo večjo bodočnost in katerih izvoz je stalnejši in neodvisen od vsakoletnih vremenskih razmer.

Se bolj pa moramo vpoštevati avtarkična stremeljenja evropskih držav. Komaj je že prostor za velike izvozne žita na svetovnih trgih, kjer se le s težavo uveljavljamo, saj so produkcijski stroški drugih držav znano nižji kot naši in nismo konkurenčni v cenah. Tako nam preostaja samo temeljita izprememba naše gospodarske politike.

Borza

Dne 13. septembra.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji New Yorka in Pariza, popustila sta Berlin in London, dočim so narasli tečaji Amsterdam, Praga, Bruslja in Trsta, vendar ne znatno.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen 8.50—8.60, v Zagrebu pa je narasel na 8.55—8.65. Grški boni v Ljubljani 29.05—30.55, v Zagrebu 29.40—30.10, v Beogradu 28.65—29.35. Angleški funt je nadalje narasel v Zagrebu na 225.70—227.30, isto v Beogradu. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 5.95 blago, Budimpešta pa je popustila v Zagrebu na 10.—blago.

Ljubljana. Amsterdam 2300.40—2311.76, Berlin 1347.91—1358.71, Bruselj 797.46—801.40, London 167.53—169.13, Curil 1108.35—1113.85, New York 3324.94—3353.20, Pariz 223.92—225.04, Praga 141.12 do 141.98, Trst 290.90—293.30.

Curil. Pariz 20.2025, London 15.15, New York 302.50, Bruselj 71.95, Milan 26.285, Madrid 41.90, Amsterdam 207.575, Berlin 121.90, Dunaj 72.73 (57), Stockholm 78.10, Oslo 76.10, Kopenhagen 67.75, Praga 12.745, Varšava 57.90, Atene 2.92, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.05, Buenos-Aires 0.8175.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 71—71.50, agrarji 40 do 41, vojna škoda 348—350, begl. obv. 56—57.50, 8% Bler. pos. 63.50—65, 7% Bler. pos. 56—56.50, 7% pos. Drž. hip. banke 67—68.

Delavske plače padajo - storitev se veča

V knjigi o delavski mezdi, ki jo je izdalo osrednje tajništvo delavskih zbornic v naši državi, sestavlja pa g. Bogdan Krekič, čitamo po podatkih ministrstva za gozdove in rudnike tele številke o zaslužkih in storitvah rudarjev v naši državi:

	proizv. dnev.	dnev. zasluž.
črni premog	1930 319	35.55
	1932 371	31.95
rjavni premog	1930 606	42.63
	1932 619	38.82
lignit	1930 654	33.46
	1932 774	31.87

svinčena ruda	1930 328	50.85
	1932 1420	48.42
baker	1930 31	33.38
	1932 53	28.16

Iz teh podatkov se vidi, kako zelo je napredovala racionalizacija v naši rudarski proizvodnji. Obenem pa seveda ne moremo zatajiti, da je dvig produkcije v nemali meri pripisovati tudi drugim faktorjem, katere delavstvo občuti na svoji koži. Posledice tudi ne izostajajo. V rudarski proizvodnji se vrši še nadalje najhujši pritisk na delavske plače, kar dovaja do velikih sporov v tej stroki, ki delavstvu sicer prinesejo trenutno uspeh, toda naskok se nadaljuje.

Gradbena politika socialnega zavarovanja. Iz srbskih listov posnemamo, da bo Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu sezidal za osješki Okrožni urad veliko palačo v Osjeku. Palača bo stala 10 milj. Din. Okrožni urad ima v Osjeku že svojo zgradbo, katere vrednost je bila zabeležena 31. decembra 1933 z 2.65 milj. Din.

Vpis v združni register: Vinarska zadruga v Dekmanci, r. z. z. o. z., načelnik Gersak Josip ml., Ljudska kuhinja v Škofji Loki, r. z. z. o. z., načelnik župnik Podbevšek Jernej.

Likvidacija. Vodovodna zadruga za mesto Goranji grad.

Avstrijski izvoz lesa. V prvih 8 mesecih je znašal izvoz lesa iz Avstrije 7.237.000 met. stoletov v primeri s 5.245.000 stoletov v prvih 8 mesecih lani. Tudi vrednost izvoženega lesa je narasla od 39 milj. 605.000 na 51.072.000 šilingov. Vendar so vkljub temu povprečne cene lesa padle za 4.5%.

Nemški dolgovni inozemstvu. V tekočem letu je bilo v Nemčiji zaradi nizkih tečajev marke izredno veliko inozemskih turistov. Frankfurter Zeitung računa, da je bilo na ta način porabljenih okoli 500 milijonov mark iz tako zvanih moratorijalnih dolgov (Stillhalteschulden). Ti dolgovi so znašali 6.3 milijarde mark v začetku sporazumov o moratoriju l. 1931 in so se do danes znižali na 2 milijardi mark.

Devalvacije franka ne bo. Francoski finančni minister je izjavil častnikarjem, da je proračunska deflacija edina odredila pot. Govori se sicer mnogo o denarni devalvaciji, toda tega ne bo radi slabih posledic. Ni stabilnost francoskega franka in drugih zlatih deviz kriva poslabšanju svetovnega gospodarskega položaja, ampak nestalnost anglosaških deviz. Izboljšanje je vezano na zlato. Paradokso je govoriti v Franciji o devalvaciji, ko ima Francija nad 80 milijard zlata.

Zunanja trgovina balkanskih držav. V prvi polovici t. l. je znašal uvoz Romunije 6144 (v primeri z lanskim letom 245 milijonov več), izvoz 6140 (472 milj. manj), uvoz Bolgarije 1041 (—198), izvoz pa 1177 (plus 210) milj. levov, uvoz Grčije 4120 (plus 21), izvoz pa 1947 (—377) milj. drahem. Iz tega sledi, da se je aktivnost romunske zunanje trgovine (lani v znesku 713 milj. levov) letos izpremenila v pasivnost 4 milj. levov, aktivnost bolgarske zunanje trgovine je padla od 198 na 186 milj. levov, pasivnost grške zunanje trgovine pa se je povečala za 398 na 2173 milj. drahem. K temu je pripomniti, da izkazuje naša zunanja trgovina za letos prvih 6 mesecev pasivnost 161 milj. Din, dočim je bila lani aktivna za 139 milj. Din.

Sport

Uspeli mednarodni lahkoatletski miting

ASK Primorje je angaziralo za sredo in četrtek zvečer najboljšje balkanske atlete, ki so se vračali z evropskih prvenstev v Turinu. V Ljubljani so nastopili poleg naših najboljših še romunski in bolgarski atleti. Na letnem telovadišču v Tivoliju se je kljub deževnemu vremenu nabralo par sto ljudi, ki so z zanimanjem zasledovali potek tekem. Ako bi bilo vreme ugodno, bi tudi v Ljubljani dosegli rekorden obisk. Zato pa so bili uspehi rekordni. Kljub razmočenemu terenu in kljub temu, da je skoraj ves čas tekmovalna deževalo, so bili doseženi nad vse zadovoljivi uspehi. Ako pomislimo, da so morali atleti nastopiti ob umetni razsvetljavi, ki je motila vse atlete, zlasti pa Bolgara Dojčeva, ki je skakal s palico, potem se mora vsakdo čuditi doseženim rezultatom, katerih niti največji optimisti niso pričakovali. Bolgar Dojčev je skakal brez konkurence v dežju, da si je moral sprosti brisati palico in je vseeno dosegel višino 3.70 m. Njegov uspeh so vsi navzoči sprejeli z močnim aplavzom.

Izboren uspeh so dosegli naši sprinterji, osobito naša prvaka Bauer in Kovačič. V finalu je tekel

Posebni vlak za Zagreb. Prijave za posebni vlak, ki vozi v nedeljo v Zagreb k tekmi Primorje, Haški, sprejema Putnik samo še danes do 12. Zatorej pohitite s prijavi in ter se poslužite izredne prilike: znižane vožnje, in da vidite napeto tekmo za točke.

Boksarska tekma Baer—Carpnera danes in jutri ob 20 v kinu Kodeljevo! Sportniki, ogledajte si jo!

SK Ilirija (nogometna sekcija). Vašen sestanek prvega moštva bo v ponedeljek ob 20 v Prešernovi sobi pri Novem svetu. Izrazite opozorjamo, da je udeležba strogo obvezna. Za soloto in nedeljo glejte objave v članki knjigi, in sicer A in B team!

Juniorski pokal (službeno). Verificirajo se tekme. Slavija—Svoboda 5:0, Ilirija—Mladika 30:0, Reka I—Istra I 9:0, Istra II—Reka II 11:0, Panonija—Ljubljana 1:1, Slavija—Mars 2:0, Ljubljana—Istra II 1:0, Panonija—Istra I 4:2, Reka I—Reka II 4:3. Ker delegat Slavije—Ilirija, sodi g. Galic, ter Ljubljana—Istra I, sodi g. Betetto, služba g. Smerdu. Tekme Ljubljana—Istra I se bo vršila najprej popoldne, da bo izgreke na razpolago. Kluba se opozarjajo na naknadno objavo. Panonija—Reka I ob 10 na Reki, sodi g. Baltesur, služba g. Drašler. Ponovno se opozarjajo klubi, da imajo posta-

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 72 bl., agrarji 40.50—41.50, vojna škoda 349—351 (349, 350), 12. 352—354, 6% begl. obv. 12. 60 den., 8% Bler. pos. 64—66, 7% Blerovo pos. 56.25—56.50 (56.50). — Delnice: Narodna banka 4000—4150, Priv. agr. banka 206—212, Oslj. sladk. tov. 120 do 130, Bečkerek sladk. tov. 750 bl., Oslj. livarna 145 bl., Impeks 50 den., Trboveljske 70—90.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71.50 do 72.50, agrarji 40—41 (40), vojna škoda 348—349 (348, 347), 12. 353—353.50 (353.50, 352), 6% begl. obv. 60—60.50 (60.25, 58.50), 12. 60.50—61 (60.75), 8% Bler. pos. 64—67, 7% Blerovo pos. 56.50—57 (56.50), 7% pos. Drž. hip. banke 67—69. — Delnice: Narodna banka 4120—4140 (4125), Priv. agr. banka 212—215 (215, 208).

Hmelj

Zalec, 13. sept. V letos dosedaj sploh še nič kaj živahni kupčiji je zadnje dni zanimanje še popustilo. Vzrok temu so brez dvoma tudi židovski prazniki, ki so se te dni pričeli; v tem času namreč navadno vsako leto pride v hmeljski kupčiji do večjega ali manjšega zastoja. Pri nekoliko slabšem povpraševanju pa se nakupovanje nadaljuje in se zlasti tudi v barvi brezhibno blago plačuje 35—40 Din, za prav dobro 30—35 Din, za srednje 20—30 Din in za slabše blago tudi pod 20 Din za kilogram. Vselej trajno mirne kupčije so postali hmeljarji popustljivejši ter žal vedno bolj ponujajo svoj pridelek in so prav zato tudi cene v splošnem nekoliko popustile. Z ozirom na položaj v Nemčiji in na Češkem je verjetno, da bo tudi pri nas po židovskih praznikih postala kupčija živahnješa.

Rezultati prvega večera:

Tek na 100 m finale: 1. Bauer 10.7; 2. Kovačič 10.9; 3. Cerar Drago 11.5.
Skok s palico: 1. Dojčev (Bolgarija) 3.70 m. Je skakal v dežju in brez konkurence.
Skok v višino: 1. Martini 1.80 m; Marek 1.70 m; 3. Svetek 1.65 m.
Kladivo: 1. Stepišnik 45.10 m; 2. Jeglič 35.03 m; 3. Korče 30.30 m.
Tek na 800 m: 1. Zorگا Aleks 2 : 00.6; 2. Popovici (Romunija) 2 : 04.2; 3. Krevs Iva 2 : 04.8.
Krogla: 1. Kovačič 14.13 m; 2. Jeglič 12.32 m; 3. Havaletz (Romunija) 11.87 m.

viti po tri reditelje in starejšega stranskega sodnika. — Tajnik.

SK Disk (Domžale)—SK Javornik (Bake). V nedeljo, 16. septembra bo Javornikov stari rival SK Disk igral prvič na Raketu, kajti vse dosedanje štiri tekme sta navedena kluba odigrala v Domžalah. Zmagala in izgubila sta vsaki po dvakrat. Kako bo z nedeljskim srečanjem, je težko predvideti. Disk gotovo ni slabši, kot je bil, obratno pa je Javornik zakopan v nozometu v zasopli Notranjski in ne napreduje, kot bi bilo želeli. Vendar se bo domači klub boril za svoj prestiž, radi česar je pričakovati zanimive in lepe borbe.

Malo zgodovine rekordov v metanju kopja. Kakor znamo, je postavil o priliki evropskih lahkoatletskih prvenstev, ki so se vršila v začetku septembra v Turinu, znani finski atlet Järvinen nov svetovni rekord v metanju kopja. Zalučal ga je kar za 36 cm dalje od starega rekorda, ki ga je imel tudi on. Sploh stoji Järvinen že od leta 1930 na čelu tabele svetovnih rekordov v tej disciplini in je od tedaj nič manj kot šestkrat zboljšal svoj rekord. Takole pa izgleda razpredelnica od leta 1912 dalje:

61.45	Saaristo, Finska, 1912;
62.22	Lemmberg, Švedska, 1912;
63.29	Myrberg, Finska, 1914;
64.35	Peltonen, Finska, 1916;
65.35	Myrberg, Finska, 1919;
66.10	Myrberg, Finska, 1919;
66.82	Lindström, Švedska, 1921;
67.41	Lindström, Švedska, 1925;
68.88	Penttilä, Finska, 1927;
71.01	Lundkvist, Švedska, 1928;
72.38	Järvinen, Finska, 1930;
72.92	Järvinen, Finska, 1930;
74.36	Järvinen, Finska, 1932;
74.29	Järvinen, Finska, 1933;
74.61	Järvinen, Finska, 1933;
76.10	Järvinen, Finska, 1933;
76.66	Järvinen, Finska, 1934.

Novi sodi

iz prvovrstne cepane hrastovine, liter po 0.90 Din

Popravila se izvršujejo točno in poceni.

Sodarsstvo SULZER, Vojašniška 7

Maribor.

Alja Rahmanova:

27

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

Vsi nasadi so bili spremenjeni v njive za krompir, celo na širokih ulicah je bil ponekod nasajen krompir. Trgovine so bile vse od kraja zaprte, izločena okna skoraj povsod razbita in z dekami zabita. Najbolj žalostno je bilo ravno na tistih ulicah, ki so bile prej najbolj živahne. Na hišah nekdanjih mestnih veličin vrise povsod table s napisi vsakovrstnih uradov. Ograje so tu pa tam podrtje, omet je večidel odletel, kljube polomljene in povsod neenaga, nesnaga, nesnaga!

Na ulici je ležal človek. Star mož, v samih capah, obraz mu je bil neverjetno upal, dobesedno kost in koža. Stopila sem do njega; ni se zganil, bil je mrtel. Poklicala sem žensko, ki je šla mimo, in jo prosila, naj mi pomore, zakaj z možem bo treba nekaj ukreniti. Ženska je odločila vedri in se spustila s menoj v pogovor. Pravila je, da se jih vsak dan kakih deset na ulici zgrudi in umre od glada. Poberejo jih, odpeljejo in zunaj kje zagrebejo. Z grozo sem poslušala. Že, ko smo se vozili iz Sibirije, smo videli, da je lakota tem hujša, čim bolj se bližamo Evropi. Bolj in bolj me je postajalo strah rodnega mesta in skoro bi si zopet začela Sibirije...

Šla sem zopet dalje in tam za vogalom je bila že naša hiša! Zdelo se mi je, da mi je treba samo stopiti na stopnice pred vhodom, pozvoniti in debela, dobrodušna Maša bo prišla in me sprejela s prijaznim, tolstim nasmehom. Potem bom stekla skozi prednjo sobo v kopalnico, se temeljito okopal, vse vrzla s sebe in se zopet oblekla v dobro

perilo, potem sedla k mizi, srkala dišeči čaj in ugriznila v kosček hrustajočega piroga...

Stala sem pred našo hišo. V primeri z drugimi poslopji je bila še dobro ohranjena. Vsa okna so bila cela, celo naše stare zastore, cvetlične lonce sem zaznala za šipami. Izmed zastorjev sem videla celo aravkarije in prelepo prtično palmo, ki jo je mati tako zelo ljubila. Torej je moral biti nekdo, ki se je brigal za njo!

Vrata so resda zelo poškodovana, videlo se je na prvi pogled, da sedanjí stanovalci niso bili vajeni zvoniti, ampak so raje s črevlji ob vrata nanzanjali svoj prihod. Toda bakrena plošča z napisom: Dr. Rahmanov je še visela na zidu, kajpak vsa prevlečena z zelenim volkom.

Dolgo sem stala pred vrati ne vedoč, kaj naj storim. Končno sem sklenila poskusiti svojo srečo pri zadnjem vhodu, zakaj kdove, kdo zdaj stanuje spredaj!

Potrkala sem in odprla mi je — Maša! Maša s telesom in dušo! Na prvi hip sem jo spoznala, ona me je pa dalje časa gledala nerazumno in šele, ko sem jo pozdravila, me je spoznala.

»Barišnja, Alječka!« je vzkliknila in me peljala v kuhinjo. Na sebi je imela črno baržunasto obleko moje matere, ki si jo je kajpak po svoje prikojila, na glavi pa je imela zeleno oglavnico, ki si jo je naredila iz mojega zelenega letnega klobuka.

V kuhinji je bilo toplo in prijetno. Na policah je svetila posoda v dolgih vrstah; nebot sem se domislila edinega kotlička, ki smo v njem kuhali v vagonu. Stroj za meso, mlinič za kavo, penovka in vse drugo kuhinjsko orodje je viselo na steni v istem redu ko nekdo in vse se je svetilo kakor zrcalo. In da je bila iluzija popolna, se je pripla-

zila še stara mačka Marta in mi predla pred nogami. Kot da me je spoznala...

»Barišnja, Alječka! Tak este vendar zopet prišli! Moj Bog! In kako ste shujšali! Skoro vas ne bi spoznala!... In kakšen plašč imate, tako slab, moram vam...«

Hipoma je obmolnila in potem nadaljevala:

»Nujte, vstopite, precej vam pripravim samovar!«

Miza je bila pogrnjena z dobro znanim grobim prtom z rdečimi rizi, ki je bil še od stare matere pri hiši. Maša me je neprestano pogledovala in opazila sem, da je vsa iznenadena ob pogledu na mojo obleko.

»In kaj dela gospa? In kako se godi gospodu?« je vprašala dalje. Opazila sem, da ji besedi »gospa« in »gospodu« nista nič kaj radi šli z jezika.

»Tu so pripovedovali, da sta Lidija Nikola-jevna in Lev Mihajlovič na potu podlegla legarju!« je rekla, dočim je narezovala kruh.

»Da, mati je imela med potjo res pegasti legar in se še ni prav opomogla.«

»No, kje boste pa zdaj stanovali?« je vprašala dalje, ko je postavljala samovar na mizo. Začuden sem jo pogledal; ona pa ni opazila in je dalje pripravljala čaj.

»No, videli boste, kako vas bom pogostila; eladkor imam tudi, dobila sem ga od stanovnikov!«

»Kakšnih stanovnikov?«

»Veste, vse svoje stanovanje sem dala v najem, sama potrebujem le kuhinjo!«

Se vedno se nisem mogla prav znajti, besedica »svoje« me je že precej zagrabil. Preden sem mogla dalje vprašati, mi je že Maša sama pojasnila.

»Veste, ko ste se takrat odpeljali, se je potem nastanil v hiši neki komisar, ki je dolgo tu stanoval. No, on mi je čisto natančno razložil, da...

namreč... da... tako dolgo sem namreč pri vas delala in zato gre stanovanje meni, namreč, tako rekoč kot pokojnina!«

Povedala je to tako, kot bi sploh ne moglo biti drugače in kot da od mene ne bi pričakovala nobenega ugovora. Bila sem v resnici tako presenečena, da nisem mogla niti besedice reči na to.

»Tako sem torej,« je pripovedovala dalje, »stanovanje dala v najem: v kabinet blagorodnega gospoda se je naselil neki doktor, ki se stanuje notri; v vaši sobi sta dve bolniški sestri in v spalnici vaših staršev je neki uslužbenec kooperativa (državna prodajalna) z ženo; ta je za me posebno važen, ker mi prinaša razne zaloge... V obednici stanujeta dva dijaka. V salon sem vzela neko plezalno, misleč, da me bo zabavala. Res mi je delala zabavo, toda vsak dan si je povabila svoje prijateljice in se razgrajala, da nisem mogla spati, in zato sem jo pogladila. Zdalj imam notri slikarja, prav všeč mu je, ker je soba zelo svetla!«

»Ampak, Maša, kje bomo pa mi stanovali?«

»Kaj pa mislite, barišnja?« mi je vpadla v besedo in se zgrogzila. »To nikakor ne gre. Moj komisar mi je neprestano naročal: »Če tvoji buržujji, je dejal, pridejo nazaj, in jim ti le eno stvar vrneš, potem pazi, kaj se ti bo zgodilo,« je dejal! Zares, saj sami izprevidite, prav ničesar ne morem storiti za vas!«

Vetala sem.

»Hvala ti, Maša, ne maram čaja! Hotela sem samo pogledati, kaj je z našim stanovanjem!«

Beseda »z našim stanovanjem« je, kot je bilo videti, globoko dirnila. Iznenada me je zagrabil za roko in jo pričela poljubljati.

»O, kako ste ubogi, kako nesrečni! Pač ste se morali zelo ubijati v Sibiriji! Resnično! Sreče m krvavi za vas...«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ščitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonske 5 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Brivski pomočnik
prvovrsten, z znanjem nemščine, išče primerno mesto. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Brives« št. 10600. (a)

Krojaški pomočnik
išče službo. Ponudbe pod »Izvežban« št. 10618 na upravo »Slovenca«. (a)

Službo dobe

Prešivalke
za pletenine, in pletilje — sprejme za stalno K. Sos, Mestni trg 18. b

Izurnjeno pletiljo
sprejem. F. Rozman, Ljubljana, Gosposka 4. b

Pouk

Pouk v klavirju
prvovrsten, dajem po zmerni ceni. — Grem tudi na dom. — Pčelnikova, Gosposka ulica št. 4. (u)

Doma
se lahko naučijo knjigovodstva, korespondence, stenografije, francoščine, nemščine, reklame in še marsikaj drugega. Piši po navodila Dopisni trgovski šoli v Ljubljani, Kongresni trg 2/II. (u)

Violino in citre
poučujem. Ura 5 Din. — Prijave: gostilna Podgrajska klet 13, Mestni trg. (u)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-II.

Družabnika
s 100.000 Din razpoložljivega kapitala, sprejem v mojo dobro idoločno obit. mu dam v najem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sigurna bodočnost« št. 10613. (d)

Dijaki

Dve dijakinji
se sprejemata na stanovanje in dobro domačo hrano po zelo nizki ceni v bližini II. realne gimnazije. Naslov: Požar Fr., Poljanski nasip št. 10-II, desno stopnišče. (D)

NAZNANILO

Naznanjamo cenj. občinstvu, da se dne 15. septembra 1934 ukine avtobusni promet na progi Ljubljana—Bled do prihodnje sezone. Zahvaljujem se cenjenemu občinstvu za naklonjenost.
Hojak, Avtoprom. dr. z o. z., Domžale

Stanovanja

ISČEJO:

Trisobno stanovanje
za november, parter ali I. nadst., centum, išče solidna mirna obrtnica. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Sigurna plačnica« št. 10612. (c)

ODDAJO:

Mesečno sobo
solnčno, suho — oddam takoj. Lepi pot 19, Mirje.

Posestva

Enodružinska vila
z vrtom, se odda v najem s 1. oktobrom 1934. Več pove ravnateljstvo »Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani«, Miklošičeva cesta 19. (n)

Kupimo

Posestvo
20—100 orolov, ob progi Krško—Zagreb ali v Savinjski dolini — kupim proti gotovini. — Dušan Curda, Počehova 17, Maribor. (p)

Prodamo

Usnjeni suknjiči
pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon šte. 2951

Debelo slanino

pokvarjeno, za tovarne mila ali mazanje strojev, dobavlja poceni Marcel Steiner, Sombor, Bačka.

Smokve

suhe, prvovrstne, dalmatinske, nudi franco dom 5 kg 32 Din. Večje količine znatno cenejše. — Petar Vrsalović, Selca, Brač. (I)

Šivalni stroj

pogreznjen, šiva naprej, nazaj, štika, štopa — poceni naprodaj. Dvorakova ulica 3, prvo nadst., levo. (I)

Sirite »Slovenca«

Razno

Tekstilne industrije!

Dobro situirani trgovec manufakturne stroje želi prevzeti zastopstvo ali zalogo renomirane tvrdke s prvovrstnimi izdelki. — Ponudbe pod »Dobro organizator« 10593 na upravo »Slovenca«.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Paschkes - Aljinović - Kraljević v Splitu

trgovina dalmatinskih proizvodov na debelo:
rožičev, suhih smokey, mandeljcev, slanah sardel, sardin, olivnega olja l. t. d.

Cene zmerne, odprema pa nagla in točna.
Telefon šte. 219. Brzojavni naslov: Pasal.

Vsemogočni je poklical k Sebi mojo drago mamo, staro mamo, teto, gospo

Franciško Ložar roj. Finžgar

vdovo po železniškem uslužbencu

dne 13. septembra 1934 ob pol 5 zjutraj, po težkem in mukopolnem trpljenju, v 71. letu starosti, prevideno s tolažili sv. vere. Pogreb drage pokojnice bo v soboto 15. septembra 1934 ob 3 popoldne iz hiše žalosti Hranilniška cesta št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 13. septembra 1934.

Angela Ložar poroč. Plestenjak, hčerka, in ostalo sorodstvo.

Šolske potrebščine

po najugodnejši ceni nudi

Podružnica Jugoslovanske H. Ničman
knjigarne, prej
Ljubljana - Kopitarjeva ulica 2

NOVA ZIMSKA SALAMA

pripoznane kvalitete tvrdke

P. J. Klefiš, Jagodina

Cene in pogoje pri zastopstvu:

J. Globočnik, Ljubljana

Nunska ulica št. 17-I.

ZAHVALA

Za vse izraze iskrenega sočutja in tolažbe povodom prerane in težke izgube našega nad vse ljubljene, predobrega in nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

IGNACIJA VOKA

veletrgovca

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje, izrekamo vsem sorodnikom, uslužbencem, prijateljem, znancem in vsem ostalim, ki so ga spremili v tolikem številu k njegovemu večnemu počitku, našo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni tudi gg. zdravnikom, čč. duhovščini in čč. sestram iz Vincentinuma, ki so pokojniku in nam lajšali trpljenje.

V Ljubljani, dne 14. septembra 1934.

Globoko žalujoča rodbina Vok.

Ali kaže ta žena
DA IMA
60?
LET

Poglejte njeno sliko. Ali je večletni kakor žena, ki je že prekorajila 60 leto? Ne boste verjeli, pa je vendarle tako. Če tudi je že stara mati, uživa še vedno čar mladosti. Evo, kako piše sama: »Pred nekaj meseci je bila moja koža vsa nagubana in na mnogih mestih lica je postala ohlapna. Po videzu sem bila, kakor da štejem že osemdeset let. Neka prijateljica pa mi je pripovedovala in svetovala, naj se poslužim kreme Tokalon »Biocel«, hranila za kožo, kar sem tudi storila. Bil je pravi čudež. Vse gube na licu so izginile, moja koža pa je postala čvrsta in ljubka, kakor pri mladem dekletu. Moja slika kaže vso divno izpremembo, ki se je z menoj zgodila.«

Znanost je dokazala, da se gube in ohlapnost ličnih mišic pojavljajo zaradi izgube Biocela v koži. Po tisočih poskusih se je posrečilo profesorju dr. Stejskalu z dunajskega vseučilišča, da je pridobil to dragoceno sestavino iz mladih živali. Tokalon si je pridobil pravico izkoriščanja Biocela za ves svet in Biocel je sedaj vsebovan v kremi Tokalon »Biocel« hranilu za kožo (rožnate barve). Z uporabo te kreme lahko vsaka žena izgubi svoje gube in na videz bo za 10—20 let mlajša.

BREZPLACNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštnih znamkah za poštino, omoit in druge etrške na naslov: Hinko Maver i drug, Odio 10—T, Zagreb, Praška ul. 6.

Teško pričakovani drugi zvezek

Fr. Erjavec

DOMAČE IN TUJE ŽIVALI V PODOBAH

I. DEL

s 30 dvostranskimi prilogami podob (upodobljenih je ca. 140 živali!)

UREDIL, UVOD IN OPOMBE NAPISAL

Dr. Anton Slodnjak

je pravkar izšel!

Naročnikom »Zbirke domačih pisatelj« smo knjigo že začeli razpošiljati, za naročnike velja o platno vezana 90 Din

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA LJUBLJANA

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nam je iskreno ljubljani soprog, gosp.

Ferdo Skuhala

posojilniški ravnatelj v pokopju

danes, dne 13. septembra 1934 ob pol 11 dopoldne, po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 60. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega dragega pokojnika bo v soboto, dne 15. septembra 1934 ob 15 iz hiše žalosti Vičava 38 na pokopališče v Rogoznico.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 7 zjutraj v Minoritski cerkvi v Ptuj.

Vičava, dne 13. septembra 1934.

SKUHALA ALOJZIJA, soproga — in ostalo sorodstvo.

POSOJILNICA V PTUJU NAZNANJA ŽALOSTNO VEST, DA JE NAS DOLGOLETNI URADNIK IN VODJA PISARNE GOSPOD

FERDO SKUHALA

DNE 13. SEPTEMBRA 1934 UMRL

POGREB BO IZ HIŠE ŽALOSTI V VIČAVI ŠT. 38

NA OKOLISKO POKOPALIŠČE V SOBOTO, DNE 15. T. M.

OB 15 POPOLDNE

PTUJ, DNE 13. SEPTEMBRA 1934

V globoki žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš soprog, oče, brat in stric, gospod

Vinko Rojc

akviziter zavarovalnice »Jugoslavija« dne 12. t. m., previden s tolažili sv. vere, v starosti 68 let, po kratkem trpljenju umrl.

Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 14. t. m. ob pol 18. uri iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 13. septembra 1934.

Žalujoča rodbina ROJC in ostalo sorodstvo.